

Peti kvartalni izveštaj

januar – mart 2016.

Republic of Serbia

Programme Funded by EU

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

Implementing Partner

CRIS broj: 2014/342-561, IPA 2013, Srbija

Opšti cilj: Doprinos održivom razvoju jugoistoka i jugozapada Srbije kroz unapređenje koordinacije između republičkih i lokalnih vlasti, kreiranje povoljnijeg okruženja za rast u oblasti zapošljavanja, poslovanja i razvoja infrastrukture i unapređenje dobrog upravljanja i socijalnog uključivanja.

Svrha: Unapređenje lokalnog nivoa upravljanja, poboljšanje uslova za razvoj infrastrukture, jačanje kapaciteta lokalnih samouprava za planiranje i upravljanje, stvaranje povoljnijeg okruženja za razvoj poslovanja, kao i podrška razvoju politika socijalnog uključivanja i zapošljavanja

Ukupni budžet: 17,46 miliona evra

Datum početka: 7. maj 2014.

Datum završetka: 7. novembar 2017.

Opštine obuhvaćene programom: Novi Pazar, Ivanjica, Nova Varoš, Priboj, Prijepolje, Raška, Sjenica i Tutin, na jugozapadu Srbije
Prokuplje, Blace, Žitorađa, Kuršumlija u Topličkom okrugu

Leskovac, Bojnik, Vlasotince, Lebane, Medveđa i Crna Trava u Jablaničkom okrugu

Vranje, Bosilegrad, Bujanovac, Vladičin Han, Preševo, Surdulica i Trgovište u Pčinjskom okrugu

Brus u Rasinskom okrugu

Aleksinac, Gadžin Han, Doljevac, Merošina i Svrnjig u Niškom okrugu

Babušnica, Bela Palanka u Pirotском okrugu

Knjaževac u Zaječarskom okrugu.

Donatori: Evropska unija
Vlada Švajcarske
Vlada Republike Srbije

Program sprovodi: Kancelarija Ujedinjenih nacija za projektne usluge (UNOPS)

Datum podnošenja izveštaja: 10. april 2016.

Period izveštavanja: 1. januar 2016. – 31. mart 2016.

Akronimi

ACES	Udruženje inženjera konsulanata Srbije (eng. <i>Association of Consulting Engineers of Serbia</i>)
CFCU	Sektor za ugovaranje i finansiranje programa iz sredstava Evropske unije (eng. <i>Central Funding and Contracting Unit</i>)
CIF	Fond za učešće građana
DEU	Delegacija Evropske unije
DU	Dobro upravljanje
EU	Evropska unija
FIDIC	Međunarodna federacija inženjera konsulanata
GP	Geografsko poreklo
JPP	Javno-privatno partnerstvo
JŠ	Jedinstveni šalter
LSU	Lokalna samouprava
LJP	Ljudska prava
MMSP	Mikro, mala i srednja preduzeća
MRR	Mehanizam rodne ravnopravnosti
MSP	Mala i srednja preduzeća
NSM	Nacionalni savet manjina
NVO	Nevladina organizacija
OCD	Organizacija civilnog društva
OEBS	Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju
OHCHR	Kancelarija visokog komesara za ljudska prava (eng. <i>Office of the High Commissioner of Human Rights</i>)
OPZ	Opis poslova i zadataka
PDP	Poziv za dostavljanje predloga
PO	Područje odgovornosti
PPF5	Projekat podrške u programiranju pomoći EU (eng. <i>Project Preparation Facility 5</i>)
PRINCE 2	Projekti u kontrolisanom okruženju (eng. <i>PRojects IN Controlled Environment</i>)
RSPC	Projektni centar UNOPS-a u Srbiji
SKGO	Stalna konferencija gradova i opština
SDC	Švajcarska agencija za razvoj i saradnju (eng. <i>Swiss Agency for Development and Cooperation</i>)
SEIO	Kancelarija za evropske integracije Vlade Republike Srbije (eng. <i>Serbian European Integration Office</i>)
SIPRU	Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva (eng. <i>Social Inclusion and Poverty Reduction Unit</i>)
SSG	Savetodavne službe za građane
UN Women	Agencija Ujedinjenih nacija za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena
UOP	Upravni odbor Programa
UUP	Upravljanje uspešnim programima
ZDP	Zahtev za dostavljanje ponuda

Kratak pregled

Evropski PROGRES je uspešno izmenio Pristup i budžet Programa nakon što su se Delegacija Evropske unije i Švajcarska agencija za razvoj i saradnju složile oko (re)distribucije 2,1 miliona evra za uvođenje bespovratnih sredstava za lokalnu infrastrukturu, preduzetništvo mlađih, podršku mikro i malim preduzećima kao i za pilot mere koje proističu iz Strategije za socijalno uključivanje Roma i Romkinja u Republici Srbiji za period 2016-2025. Ove promene su potvrđile da je Program sposoban da odgovori na prioritetne potrebe korisnika. One će omogućiti prostora za intenzivniji rad na dobrom upravljanju i obezbediti viši nivo doslednosti sa nacionalnim politikama. Pored toga, kroz uvođenje ovih opipljivih, vidljivih aktivnosti Evropski PROGRES će moći još bolje javno da promoviše podršku koju su Evropska unija, Vlada Švajcarske i Vlada Republike Srbije pružile jugoistočnoj i jugozapadnoj Srbiji.

Statistika u vezi sa aktivnostima i projektima na kraju prvog kvartala 2016. godine potvrđuje da Program stabilno napreduje: broj podržanih projekata porastao je za 27 i dostigao 217, od čega je 164 ili 76% realizovano putem metodologije bespovratnih sredstava; 12 projekata je završeno tokom ovog kvartala a 27 ili 12% ukupno. Od 29 aktivnosti Programa, 22 ili 76% napreduju prema planu a četiri i dalje kasne ali ostvarive su u toku trajanja Evropskog PROGRES-a. Nakon modifikacija, Evropski PROGRES može početi sa radom na aktivnosti koja povezuje lokalnu infrastrukturu sa dobrim upravljanjem (DD), dok su druge dve aktivnosti koje iziskuju dodatno razmatranje povezane sa obezbeđenjem tehničke pomoći Sektoru za ugoveranje i finansiranje programa iz sredstava Evropske unije (CFCU), Ministarstva finansija. Neophodno je revidirati planirane aktivnosti, uvezši u obzir akumulirano kašnjenje realizacije programa bespovratne pomoći za lokalne infrastrukturne projekte, kojim upravlja CFCU, kao i dinamiku projekata izgradnje i opremanja bolnice u Vranju i objekta hitne službe u domu zdravlja u Novom Pazaru.

Program može u sve većoj meri da izveštava o inicijalnim ishodima: putem partnerskih projekata civilnog društva sa lokalnim samoupravama otvoreno je osam radnih mesta sa punim radnim vremenom i 13 radnih mesta na određeno vreme za žene i osobe sa invaliditetom, dok je 26 osoba iz ugroženih kategorija ekonomski osnaženo; pored očekivanog doprinosa povećanju lokalnih poreskih prihoda od 274.000 evra u prvoj godini sproveđenja, projekti za unapređenje poreske uprave su omogućili zapošljavanje na određeno vreme 71 osobe koje su bile angažovane da sprovedu registraciju (novih) poreskih obveznika i imovine. Nakon okončanja podrške za uvođenje rodno odgovornog budžetiranja (ROB), devet opština je izdvojilo 4,5 miliona dinara za rodnu ravноправност i ekonomsko osnaživanje žena iz svojih budžeta za 2016. godinu. Osam ih je završilo glavne projekte koji će omogućiti LSU da se prijave za finansijska sredstva za realizaciju projekata.

Napredak je ostvaren i kod aktivnosti u vezi sa dobrim upravljanjem (DU): održana je druga obuka za unapređenje kapaciteta DU u opštinama uz pomoć švajcarskih stručnjaka i razvijeni su paketi za sproveđenje reformi u LSU, koji bi trebalo da doprinesu odgovornosti, transparentnosti, efikasnosti, učešću i nediskriminaciji. Tehnička pomoć u okviru Programa je omogućila izradu planova kapitalnih investicija u 15 LSU koji podrazumevaju 273 projekta ukupne vrednosti od preko 304 miliona evra. Planovi su komplementarni programskim budžetima koji su usvojeni u istih tih 15 LSU, i ova dva alata bi trebalo da doprinesu uspostavljanju sistematskog pristupa višegodišnjem planiranju budžeta i izradi dokumentacije neophodne za realizaciju ovih projekata.

Upravni odbor Programa podržao je preporuke Evropskog PROGRES-a za zaštitu geografskog porekla četiri proizvoda, za uvođenje međunarodnih standarda kvaliteta i bezbednosti prehrambenih proizvoda u 22 mala i srednja preduzeća i organizaciju obuka i studijske posete, od kojih će korist imati 32 grupe poljoprivrednih proizvođača. Ove aktivnosti bi trebalo da poboljšaju konkurentnost i doprinesu povećanoj prodaji, izvozu i zapošljavanju.

Komunikacijske aktivnosti bile su intenzivne i delotvorne: organizovana su tri značajna događaja, uključujući posetu direktora Švajcarske agencije za razvoj i saradnju (SDC) i šefa III sektora operacija Delegacije Evropske unije Preševu, gde su predali kamion za odnošenje smeća Javnom komunalnom

preduzeću Preševa i obišli preševski Prihvatni centar za migrante. Događaji, u kombinaciji sa šest saopštenja za medije, 39 objava na Fejsbuku, 26 objava na Tviteru, četvrtim Biltenom, koji je stigao do 2.500 osoba, podstakli su objavljivanje rekordnih 250 medijskih izveštaja o Programu i finansijskoj podršci Evropske unije i Vlade Švajcarske. EU Info Centar je dve objave Programa na Tviteru proglašio za „tvit nedelje“.

Republički, pokrajinski i lokalni izbori zakazani su za 24. april. Kampanja na lokalnom nivou je započela i postaje sve intenzivnija kako se bliži kraj ovom izveštajnom periodu, što je dovelo do manjeg odziva i učešća LSU u Programu. To je bilo očekivano, pa je, u okviru napora da se smanje mogući negativni efekti, Program pratio dešavanja i utvrdio aktivnosti na koje bi moglo uticati produženo uspostavljanje vlasti na lokalnom nivou - kao što je projekat javno-privatnog partnerstva ili uvođenje reformi dobrog upravljanja. Evropski PROGRES će informisati donatore i UOP, i po potrebi zatražiti njihovu pomoć ukoliko učešće LSU opadne kao posledica post-izborne kombinatorike.

Pored saradnje kroz UOP, ovaj period je obeležen i bližom saradnjom sa nacionalnim institucijama. Evropski PROGRES je sastavio poziv za dostavu predloga za mikro i mala preduzeća u skladu sa smernicama Ministarstva privrede i konsultacijama sa Ministarstvom za državnu upravu i lokalnu samoupravu i Ministarstvom građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture i potpisao Memorandum o razumevanju sa JVP Srbijavode. To doprinosi boljoj usklađenosti sa nacionalnim prioritetima, ali takođe unapređuje nacionalno vlasništvo nad Programom, pa će se ovaj pristup nastaviti.

U ovom periodu je još jednom potvrđeno da je za (strateške) projekte neophodno vreme da bi se ostvario uticaj. Na primer, CFCU je objavio tender za izgradnju postrojenja za prečišćavanje vode u Raškoj, a to je projekat čija je tehnička dokumentacija izrađena u okviru druge faze Programa razvoja opština u jugozapadnoj Srbiji – PRO2, koji su finansirale Evropska unija i Vlada Švajcarske. Procenjena vrednost radova premašuje sedam miliona evra, što pokazuje kako investicija u pripremu projekta od približno 100.000 evra pomaže korisnicima da dođu do donatorskih sredstava.

Ključni pokazatelji učinka u upravljanju Programom su generalno pozitivni, iako je napredak bio ugrožen zastojem u januaru i februaru, pa se procenjuje da je realizacija planova rada po fazama 75%. Kvartalna provera kvaliteta projekata u Projektnom centru UNOPS-a u Srbiji za prvi kvartal 2016. godine potvrdila je da je učinak Evropskog PROGRESa dobar. U okviru Programa završena je evaluacija kadra i postavljeni su ciljevi za 2016. godinu. Upravlja se rizicima, problemima i lekcijama, sprovedene su periodične analize zainteresovanih strana, a Program nastavlja sa praćenjem i postupanjem na osnovu naučenih lekcija.

Ovaj Kvartalni izveštaj pokriva period od 1. januara 2016. – 31. marta 2016. godine i daje pregled napretka i učinka, sadrži nove informacije o pitanjima upravljanja i koordinacije, pregled ključnih rizika i problema, pitanja kvaliteta i održivosti, uvid u ključne prekretnice tokom narednog kvartalnog perioda, kao i odeljak o naučenim lekcijama. Nekoliko aneksa pruža detaljan uvid u pojedinačne mere preduzete u okviru Programa. Aneks VI je sastavni deo ovog izveštaja i pruža uvid u ostvareni napredak u odnosu na pokazatelje matrice logičkog okvira Programa.

Sadržaj

AKRONIMI	2
PREGLED NAPRETKA I REZULTATA	6
POLITIČKI I PROGRAMSKI KONTEKST	6
NAPREDAK U OSTVARIVANJU CILJEVA I REZULTATA.....	12
UPRAVNI ODBOR PROGRAMA.....	27
FINANSIJE	27
NABAVKA	27
LJUDSKI RESURSI	28
LOKACIJE KANCELARIJA I BEZBEDNOST	28
INFORMACIONE I KOMUNIKACIONE TEHNOLOGIJE	28
RIZICI I PROBLEMI	29
KVALITET I ODRŽIVOST	30
INTERNA PROVERA KVALITETA PROJEKATA U UNOPS SRBIJA ZA I KVARTAL 2016.....	30
PROCENA ZRELOSTI	30
ODRŽIVOST	30
TRANSVERZALNI ELEMENTI	30
NAUČENE LEKCIJE	31
PLAN RADA.....	32

Pregled napretka i rezultata

Politički i programski kontekst

Politike i zakonodavstvo

Vlada Republike Srbije usvojila je u januaru 2016. Nacionalnu strategiju za rodnu ravnopravnost¹ za period od 2016. do 2020. godine sa Akcionim planom. Strategija je usmerena na unapređenje ekonomskog položaja žena, participacije žena u političkom životu i donošenju odluka, kao i poboljšanje položaja višestruko diskriminisanih i ranjivih grupa žena i suzbijanje rodno zasnovanog nasilja. Pored toga, Vlada je usvojila Indeks rodne ravnopravnosti, čime je Srbija postala prva zemlja izvan Evropske unije koja je razvila i usvojila ovu alatku². Indeks opisuje ostvaren nivo rodne ravnopravnosti meren za aspekte kao što su rad, zdravlje, obrazovanje, moć itd.

Strategija za socijalno uključivanje Roma i Romkinja u Republici Srbiji za period 2016-2025. usvojena je na Vladi početkom marta³. Strategija ima za cilj unapređenje društveno-ekonomskog položaja romske nacionalne manjine kroz ostvarenje veće socijalne uključenosti. Strategija postavlja pet posebnih ciljeva u oblastima obrazovanja, stanovanja, zapošljavanja, zdravstvene i socijalne zaštite.

Strategija regulatorne reforme i unapređenja sistema upravljanja javnim politikama za period 2016-2020.⁴ sa Akcionim planom usvojena je u januaru. Strategija je zasnovana na unapređenju sistema upravljanja javnim politikama i propisima, zakonodavnog procesa, administrativnih procedura i poboljšanju učešća građana i privrede u upravljanju javnim politikama.

Razvojna agencija Srbije (RAS) operativna je od januara 2016. u skladu sa Zakonom o ulaganjima. Agencija je preuzeila vodeću ulogu u oblasti ulaganja i promocije izvoza od bivše Agencije za strana ulaganja i promociju izvoza Republike Srbije (SIEPA), kao i ulogu u regionalnom razvoju preuzetu od bivše Nacionalne agencije za regionalni razvoj (NARR).

U februaru 2016. godine Vlada Republike Srbije donela je Zakon o izmenama i dopunama Zakona o javno-privatnom partnerstvu (JPP) i koncesijama. Zakon doprinosi usklađivanju nacionalnih propisa sa propisima Evropske unije. Takođe jača ulogu Ministarstva finansija, uslovljavajući odobrenje svakog projekta JPP od strane Komisije za JPP, pozitivnim glasom predstavnika Ministarstva finansija.

U januaru 2016. godine stupio je na snagu Zakon o zadrugama⁵, donet krajem 2015. godine. Zakon ostavlja prostor za razrešenje pitanja zemljišta u vlasništvu bivših zadruga (ukupno oko 50.000 hektara), koje se definiše kao društveno vlasništvo. Zakonom je takođe određena jednostavnija procedura za osnivanje zadruga sa najmanje pet članova, u poređenju sa prethodno potrebnih deset.

U februaru 2016. godine Vlada Republike Srbije donela je Zakon o sistemu plata zaposlenih u javnom

¹ http://www.srbija.gov.rs/vesti/dokumenti_sekcija.php?id=45678

² http://socijalnoukljucivanje.gov.rs/wpcontent/uploads/2016/02/Izvestaj_Indeks_rodne_ravnopravnosti_2016_SRP.pdf

³ <http://www.minrzs.gov.rs/cir/aktuelno/item/4874-strategiju-za-socijalno-uključivanje-roma-i-romkinja-u-republici-srbiji-za-period-od-2016-do-2025-godine>

⁴ http://www.srbija.gov.rs/vesti/dokumenti_sekcija.php?id=45678

⁵ Zakon o zadrugama dostupan je na <http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/cir/pdf/zakoni/2015/3504-15.pdf>

sektoru. Zakon predstavlja osnov za definisanje koeficijenata zarada, koje će biti određene posebnim zakonima – istu osnovnu platu utvrđivaće svake godine Socijalno-ekonomski savet, kao i jedinstvenu matricu raspona koeficijenata. Zakonom se takođe uvodi Opšti katalog zvanja i radnih mesta u nadležnosti Ministarstva za državnu upravu i lokalnu samoupravu, što će doprineti transparentnosti sistema.

Vlada Srbije proglašila je 2016. za godinu preduzetništva. Ova inicijativa obuhvata niz mera za poboljšanje preduzetničkog duha. Aktivnosti Evropskog PROGRESA na podršci zapošljavanju mladih, preduzetnicima i mikro i malim preuzećima, koje su odobrene tokom prvog kvartala 2016. godine, komplementarne su sa nastojanjima Vlade.⁶

Rezultati ankete⁷ koju je sprovedla Svetska banka, predstavljene u februaru 2016., ukazuju da u Srbiji nedostaje preduzetnički duh. Iako 46 odsto anketiranih veruje da ima preduslove za započinjanje sopstvenog biznisa, samo osam odsto radi na tome. Anketirani su kao glavni razlog za nedostatak ambicije za ulazak u razvoj privatnog biznisa naveli velike rizike koje nosi pokretanje poslovanja.

Sektor za ugovaranje i finansiranje programa iz sredstava EU (CFCU) objavio je tender za izgradnju postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Raškoj. Tehnička dokumentacija za ovaj projekat razvijena je u okviru druge faze Programa razvoja opština u jugozapadnoj Srbiji – PRO2, koji su finansirale Evropska unija i Vlada Švajcarske. Procenjena vrednost radova iznosi preko sedam miliona evra. To je još jedan indikator uticaja inicijativa finansiranih od strane EU i Vlade Švajcarske, a sprovedenih u partnerstvu sa Vladom Republike Srbije na jugu i jugozapadu zemlje.

Dešavanja

Južna Srbija

U pripremi za lokalne izbore koji treba da se održe 24. aprila 2016. godine, ostvaruju se strateške koalicije u svim programskim opštinama. U Sviljigu, koalicija Ujedinjene seljačke stranke (USS) i Srpske napredne stranke (SNS) formirana je u trci sa dve preostale liste – Srpske radikalne stranke (SRS) i Zelene stranke⁸. U Aleksincu, USS, bivši saveznik SNS-a, ujedinila se sa Jedinstvenom Srbijom⁹, dok je u Doljevcu bivši predsednik opštine, Goran Ljubić, prešao u SNS i biće lokalni kandidat stranke na izborima¹⁰. U Žitorađi, predsednik opštine, Slađan Mladenović, razrešen je dužnosti smenom SNS-a novom vladajućom koalicijom – Socijaldemokratske stranke (SDS), SRS i Nove Srbije (NS). Novi predsednik opštine, Siniša Ilić, bivši je član SNS-a i u javnom sukobu sa bivšim predsednikom opštine Mladenovićem¹¹.

U Preševu, Bujanovcu i Medveđi, Jonuz Musliu, predsednik Nacionalnog saveta albanske nacionalne manjine (NSANM), i predsednik Pokreta za demokratski progres (PDP), najavio je da će njegova stranka bojkotovati parlamentarne izbore zbog lošeg tretmana albanske nacionalne manjine u Srbiji¹². Nagip Arifi, predsednik opštine Bujanovac i predsednik Demokratske partije, najavio je da će ova stranka biti otvorena za koalicione sporazume nakon izbora¹³. Tri romske političke stranke: Unija Roma Srbije iz Beograda, Demokratska unija Roma iz Niša i Ujedinjena partija Roma iz Bujanovca potpisale su sporazum

⁶ Internet stranica Godine preduzetništva je: <http://godinapreduzetnistva.rs/Godinapreduzetnistva.aspx>

⁷ Pregled rezultata ankete može se naći na <http://www.worldbank.org/en/news/opinion/2016/03/21/thirty-years-and-counting-state-job-still-tops-entrepreneurial-spirit-in-serbia>

⁸ Južnevosti.com [U Sviljigu proglašene liste radikalih i Zelene stranke](#) (22. mart 2016);

⁹ Južnevosti.com [Članovi Jedinstvene Srbije u Aleksincu prešli u Seljačku stranku](#) (19. januar 2016);

¹⁰ Južnevosti.com [Međarac prešao u SNS](#) (13. februar 2016);

¹¹ Toplickevesti.com [Naprednjaci izbačeni iz vlasti u Žitoradi](#) (19. februar 2016);

¹² Rs.N1info.com [Musliu: PDP neće učestvovati na izborima](#) (25. mart 2016);

¹³ Bujanovacke.co.rs [ARIFI: Moguća svaka postizborna koalicija](#) (23. februar 2016);

kojim formiraju zajedničku izbornu listu¹⁴. Kao i na prethodnim izborima, Partija za demokratsko delovanje Rize Haljimija jedina je albanska stranka koja će učestvovati na aprilskim parlamentarnim izborima. Haljimi je najavio svoje povlačenje i imenovao nove kandidate stranke¹⁵.

Četiri srpske liste učestvovaće na predstojećim izborima u Bujanovcu: jednu predvodi Srpska napredna stranka (SNS) u partnerstvu sa Srpskom radikalnom strankom (SRS), Ujedinjenom seljačkom strankom (USS), Udruženjem penzionera (PUPS), Pokretom socijalista (PS) i grupom građana „Trajko Trajković“; druga je sastavljena od grupe građana „Stojanča Arsić“, Socijaldemokratske stranke koju vodi Boris Tadić i Socijaldemokratske partije Srbije na čelu sa Rasimom Ljajićem. Treću listu predstavlja koalicija Socijalističke partije Srbije (SPS), Jedinstvene Srbije (JS) i Srpskog pokreta obnove (SPO), a četvrtu Demokratska stranka (DS)¹⁶. U Preševu koalicija „Jedinstvena srpska lista – Srbija pobeduje“ formirale su SNS, SPS, Pokret socijalista, JS, SRS, SDP, DSS, Nova Srbija i verovatno PUPS¹⁷.

Medveđa je jedna od 14 opština koje neće učestvovati na lokalnim izborima jer je opština organizovala vanredne izbore 2015¹⁸.

Predsednici opština Preševo i Bujanovac potpisali su sporazume sa Vladom Republike Srbije na osnovu kojih se neki udžbenici sa Kosova, koji su usklađeni sa programom odobrenim od strane Ministarstva prosvete Srbije, koriste u albanskim osnovnim i srednjim školama¹⁹.

Belgizim Kamberi, predsednik Saveta za ljudska prava, ocenio je da uprkos nekim pozitivnim rezultatima Koordinaciono telo za opštine Preševo, Bujanovac i Medveđa (KT) nije ispunilo misiju integracije albanske nacionalne manjine²⁰. Ministarstvo unutrašnjih poslova imenovalo je prvog albanskog komandira Policijske stanice u Bujanovcu. Albanski mediji opisali su ovaj postupak kao „istorijski događaj“ i rezultat procesa integracije Srbije u Evropsku uniju²¹, iako su pripadnici albanske nacionalne manjine i dalje nezadovoljni malim brojem predstavnika ove manjine u lokalnom sudu i tužilaštvu²².

Jonuz Musliu, predsednik Nacionalnog saveta albanske nacionalne manjine (NSANM) i predsednik Skupštine opštine Bujanovac stavljen je na crnu listu američkog Stejt departmenta²³.

U Bosilegradu, spor oko vlasništva nad prostorijama benzinske pumpe koju je otkupilo privatno lice na javnoj aukciji u septembru 2014. eskalirao je u politički sukob sa SNS-om, a lokalno stanovništvo je ostalo bez goriva od početka marta²⁴.

Koalicija novinarskih i medijskih udruženja²⁵ javno je protestovala protiv lokalnih samouprava u Preševu i Bujanovcu, tvrdeći da konkurs za sufinansiranje medijskih projekata favorizuje medije na albanskom jeziku²⁶. Ni jedan investitor nije izrazio zainteresovanost za privatizaciju TV Preševo i TV

¹⁴ Tittuli.com [Romska zajednica učestvuje na lokalnim izborima u Bujanovcu](#) (14. mart 2016);

¹⁵ N1 [Partija za demokratsko delovanje ide samostalno na izbore](#) (28. januar 2016);

¹⁶ Okradio.rs [Kiln i ploča: Srbi na pet listi!](#) (22. mart 2016);

¹⁷ Blic.rs [Srpske stranke na jednoj listi u Preševu](#) (15. mart 2016);

¹⁸ Tittuli.com [Neće biti održani lokalni izbori u Medveđi](#) (15. januar 2016);

¹⁹ Danas.rs [Mogerinijeva posreduje u carinskoj deblokadi](#) (20. januar 2016);

²⁰ Tittuli.com [Koordinaciono telo nije ispunilo misiju integracije Albanaca](#) (18. mart 2016);

²¹ Alo.rs [Prvi put Albanac na čelu bujanovačke policije](#) (05. januar 2016);

²² Južnevesti.com [Traže da predsednik suda u Bujanovcu bude Albanac](#) (18. januar 2016);

²³ Politika.rs [Musliju: Tačno je, nalazim se na „crnoj listi“ Stejt departmenta](#) (13. februar 2016);

²⁴ Bujanovacke.co.rs [Bosilegrad: Građani od četvrtka čuvaju benzinsku pumu](#) (7. mart 2016)

²⁵ NUNS, UNS, NDNV, ANEM i PU „Lokal pres“

²⁶ Okradio.rs [Protest zbog konkursa u Bujanovcu i Preševu](#) (22. mart 2016);

Bujanovac, koje će, u skladu sa novim Zakonom o privatizaciji lokalnih javnih glasila, biti zatvorene ukoliko se ne pronađe investitor²⁷.

KT je izdvojilo šest miliona dinara više za razvoj lokalne infrastrukture nego prethodne godine: 114,4 miliona za Bujanovac, 105 miliona za Preševu i 36,1 milion za Medveđu²⁸.

Magazin *Financial Times* ocenio je grad Vranje kao osmi po redu mali grad u Evropi u odnosu na profitabilnost investicija i deveti u odnosu na postojanje Strategije za direktnе strane investicije. Grad je potvrdio da je podrška obezbeđena kroz program koji je prethodio Evropskom PROGRESu za izradu planske i tehničke dokumentacije za industrijsku zonu, kao i otvaranje jedinstvenog šaltera za izdavanje građevinskih dozvola, doprinela ovom priznanju.

Nakon neprekidnog priliva izbeglica tokom prvog kvartala 2016, i nakon što su prvo Makedonija, a zatim Slovenija i Srbija, zatvorile granice početkom marta 2016.²⁹ samo 670 izbeglica boravi u izbegličkom centru u Preševu u novoizgrađenim objektima.

Jugozapadna Srbija

Republička izborna komisija najavila je dve manjinske izborne liste iz jugozapadne Srbije - „SDA Sandžaka – dr Sulejman Ugljanin“ i „Muamer Zukorlić – Bošnjačka demokratska zajednica Sandžaka – BDZS“.

Muamer Zukorlić povukao se sa položaja sandžačkog muftije i posvetio se političkoj karijeri kao vođa Bošnjačke demokratske zajednice Sandžaka (BDZS). Nakon propalog pokušaja Partije demokratske akcije Sandžaka (SDA) i BDZS³⁰ da formiraju predizbornu koaliciju, BDZS još uvek razmatra ovu mogućnost za postizborno partnerstvo, koje bi takođe uključilo i Socijaldemokratsku partiju Srbije (SDPS)³¹. Nasuprot tome, SDA je izjavila da će razmatrati postizbornu koaliciju sa svim strankama osim BDZS³². Verovatno je da će SDPS, koju predvodi Rasim Ljajić koji se ujedno nalazi i na poziciji potpredsednika Vlade i ministra trgovine, turizma i telekomunikacija, formirati postizbornu koaliciju sa SNS-om³³ posebno u opštinama kao što je Prijepolje, u kojima je SNS nepopularna.

Gradski ogrank SDPS-a dogovorio je koaliciju sa Liberalno demokratskom strankom Čedomira Jovanovića a moguće je da će je proširiti drugim manjim lokalnim strankama³⁴. Još dve grupe građana dodatno će učestvovati na lokalnim izborima u Novom Pazaru - „Novi pokret“ koju predvodi bivši predsednik SDP-a, Rešad Hodžić³⁵, i „Buđenje“ na čijem je čelu Zaim Hadžisalihović³⁶.

U Novom Pazaru i Prijepolju SNS se udružio sa Socijalističkom partijom Srbije (SPS), Novom Srbijom (NS), Jedinstvenom Srbijom (JS), Pokretom Socijalista (PS) i Partijom ujedinjenih penzionera Srbije (PUPS)³⁷. U Priboju se očekuje da će SNS dobiti preko 50% glasova samostalno, a čak 75% ukoliko se ostvari koalicija sa SDP-om, iako nije verovatno da će aktuelni predsednik opštine, Lazar Rvović, dobiti treći mandat. LDP-SDS, SPS, Sandžačka demokratska partija (SDP) i koalicija SDA-BDZ i Demokratska stranka takođe će

²⁷ Titulli.com [Rrezikohet shuarja e dy televizioneve publike lokale në Luginë \(video\)](#) (28. januar 2016);

²⁸ Naslovi.net [Za tri opštine na jugu Srbije 255,5 miliona dinara](#) (1. februar 2016);

²⁹ Time.com [Slovenija i Srbija zatvaraju granice za izbeglice-migrante](#) (9. mart 2016);

³⁰ Nezavisne.com [Protesti u Novom Pazaru: Okupljeni tražili autonomiju Sandžaka](#) (17. januar 2016);

³¹ Radiostoplus.com [Zukorlić: Ne isključujemo saradnju sa SDP and SDA](#) (27. mart 2016);

³² Radiostoplus.com [www.radiostoplus.com, 07/03/2016](#) (28. januar 2016);

³³ Radiostoplus.com [SNS i SPS izlaze zajedno na izbore](#) (24. januar 2016);

³⁴ Sandžakpress.net [Ljajić na lokalnu u koaliciji sa LDP Čedomira Jovanovića](#) (17. februar 2016);

³⁵ Sandžakpress.net Danas.rs [Novi pokret samostalno na lokalne izbore](#) (mart 2016);

³⁶ Radiostoplus.com [Na lokalnim izborima učestvuje i GG Budjenje](#) (14. mart 2016);

³⁷ Radiostoplus.com [Vučković: Imaćemo znatno više odbornika nego pre](#) (16. mart 2016);

učestvovati na izborima³⁸. U Sjenici SDA i BDZS ostaju glavni takmičari za glasove. U Novoj Varoši, Vlada Republike Srbije imenovala je prelaznu upravu, na čijem je čelu bivši potpredsednik opštine Ivan Mladenović iz SNS-a³⁹, koji će zameniti bivšeg predsednika opštine, Dimitrija Paunovića, koji je imenovan za načelnika Zlatiborskog okruga⁴⁰. Ne očekuju se predizborne koalicije u opštini, s obzirom na to da će sve veće stranke (SNS, SDP i SPS) učestvovati odvojeno⁴¹. Slična situacija se očekuje u Ivanjici⁴² i Brusu⁴³.

Saveti nacionalnih manjina u Srbiji biće finansirani iz budžeta za 2016. sa 245 miliona dinara, od čega će Bošnjačko nacionalno veće (BNV) dobiti sredstva u iznosu od 26,6 miliona dinara⁴⁴.

BNV je protestovalo protiv odluke Vlade da usvoji Akcioni plan za ostvarenje prava manjina, a da nije uvažila ni prihvatile ni jednu primedbu ili predloženi amandman⁴⁵.

Predstavnici BNV potpisali su sporazum sa Ministarstvom prosvete, nauke i tehnološkog razvoja o nabavci udžbenika na bosanskom, napomenuvši da je to prvi put da se nedostajući udžbenici nabavljuju na najvišem nivou⁴⁶.

Poverenica za ravnopravnost, Brankica Janković, izjavila je da Kancelarija za zaštitu ravnopravnosti, otvorena u Novom Pazaru 2014. godine, nije ispunila očekivanja. Broj obraćanja i pritužbi je mali, a većina se odnosi na diskriminaciju po nacionalnoj pripadnosti⁴⁷.

Prema nevladinoj organizaciji Transparentnost Srbija, transparentnost grada Novog Pazara i opština Sjenica i Tutin ispod je nacionalnog proseka. U proceni 145 lokalnih samouprava, Novi Pazar je na 81, Tutin na 99. a Sjenica na 104. mestu⁴⁸.

Većina crkava i verskih zajednica u Srbiji protestovala je protiv najavljenog ukidanja veronauke u nastavnom programu⁴⁹, osim Islamske zajednice u Srbiji, koja je podržala odluku procenivši da veri nije mesto u školama⁵⁰. Ministar prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, Srđan Verbić, napomenuo je da veronauka nije ukinuta, već da će trajanje učenja biti smanjeno sa 12 na četiri godine⁵¹.

Na sastanku sa turskim ambasadorom, Mehmet Kemal Bozejem, predsednik Republike Srbije, Tomislav Nikolić, predložio je da Turska treba da doprinese razrešenju stalnih sporova između dve lokalne Islamske zajednice (IZ)⁵². Nakon ostavke Muamera Zukorlića na mesto sandžačkog muftije⁵³, reis islamske zajednice Srbije, Adem Zilkić, pozvao je glavnog muftiju Islamske zajednice u Srbiji, Mevluda Dudića na ujedinjenje dve zajednice, predloživši da se IZ Bosne i IZ Kosova pridruže ovim razgovorima. Dudić je odgovorio da je spremam da razgovara sa imamima koji su voljni da se vrate u matičnu,

³⁸ Glaszapadnesrbije.rs [Opštinska izborna komisija u Priboju dosada je proglašila šest izbornih lista](#) (20. mart 2016);

³⁹ Zlatarinfo.rs [Nova Varoš: Prihvatili ostavku predsednika opštine](#) (7. januar 2016);

⁴⁰ Radiostoplus.com [Privremene mere u opštini Nova Varoš](#) (28. januar 2016);

⁴¹ Zlatar.info.rs [Nova Varoš: Za sad 7 izbornih lista](#) (22. mart 2016);

⁴² Glaszapadnesrbije.rs [OIK u Ivanjici proglašio pet liste](#) (21. mart 2016)

⁴³ Brusonline.com [Proglašena i druga lista za predstojeće lokalne izbore u opštini Brus](#) (22. mart 2016);

⁴⁴ Radiostoplus.com [BNV-u iz budžeta 26,6 miliona](#) (12. februar 2016);

⁴⁵ BNV.org [Evropske integracije kao garant poštovanja manjinskih prava](#) (22. mart 2016)

⁴⁶ Radiostoplus.com [Potpisani Sporazum o nabavci udžbenika na bosanskom](#) (24. mart 2016);

⁴⁷ Radiostoplus.com [Poverenica: Kancelarija u Pazaru nije ispunila očekivanja](#) (29. mart 2016);

⁴⁸ Radiostoplus.com [Transparentnost: Raška u vrhu, Novi Pazar, Tutin i Sjenica pri dnu](#) (24. februar 2016);

⁴⁹ Radiostoplus.com [Religija protiv ukidanja veronauke](#) (5. januar 2016);

⁵⁰ Meshihat.org [Preporod pita – Muftija dr. Mevlud ef. Dudić: Nestručna lica, vjerski i politički podobna Crkvi i političkim faktorima](#) (1. februar 2016);

⁵¹ Radiostoplus.org [Verbić: Ne ukidam veronauku u školama](#) (7. januar 2016);

⁵² Radiostoplus.com [Bozaj: Bez novih predloga o izmirenju IZ](#) (8. januar 2016);

⁵³ Radiostoplus.com [Zukorlić: Nikad više muftija](#) (14. mart 2016);

legitimnu i legalnu IZ, ali „bez mešanja domaćih i stranih posrednika“.⁵⁴ Reis Zilkić ocenio je ovaj stav kao neodgovoran⁵⁵.

Prema zvaničnim podacima iz Lokalnog akcionog plana zapošljavanja (LAPZ), samo jedan od četiri radno sposobna stanovnika Novog Pazara je zaposlen, dok je za proteklih pet godina zaposlenost smanjena u svim oblastima osim javnog sektora i prosvete⁵⁶.

Nakon prestanka generalnog štrajka radnika⁵⁷, u Fabrici automobila Priboj (FAP)⁵⁸ postavljeno je novo rukovodstvo za pregovore sa Vojskom Srbije o uspostavljanju centra za popravku vozila⁵⁹. Istovremeno, formirano je „Radničko udruženje za opstanak FAP-a“, podržano od strane čitavog štrajkačkog odbora FAP-a⁶⁰.

U Novom Pazaru, Prijepolju, Ivanjici i Raškoj proglašena je vanredna situacija 7. marta 2016⁶¹. U Prijepolju⁶², Novoj Varoši⁶³ i Ivanjici⁶⁴ poplave su dovele do ozbiljnih oštećenja električne mreže i ostavile hiljade stanovnika bez struje nekoliko dana, dok je većina nekategorizovanih seoskih puteva pretrpela ozbiljne štete. U Raškoj je preko 30 kuća i oranica ozbiljno oštećeno u poplavama⁶⁵. U Priboju se aktiviralo nekoliko klizišta, a u čitavom gradskom području došlo je do poplave podruma u stambenim zgradama⁶⁶.

⁵⁴ Radiostoplus.com [Dudić spreman na razgovor sa Zilkićem](#) (22. mart 2016)

⁵⁵ Danas.rs [Nastavljaju se sporovi u islamskoj zajednici](#) (29. mart 2016)

⁵⁶ Radiostoplus.com [Tek svaki četvrti radno sposoban ima posao](#) (11. februar 2016);

⁵⁷ Priboj033.com [Pregovori fapovaca u Vladi neuspeli, samo jedna plata, generalni štrajk ostaje](#) (19. februar 2016);

⁵⁸ Priboj033.com [SUTRA KRAJ ŠTRAJKA Postignut dogovor između države i predstavnika FAP-a](#) (3. mart 2016);

⁵⁹ Blic.rs [Ranko Vuković novi generalni direktor FAP-a](#) (15. mart 2016);

⁶⁰ Glaszadnesrbije.rs [Milovan Mršević, predsednik štrajkačkog odbora u Fabrici automobila Priboj \(FAP\) bacio se u politiku](#) (25. mart 2016);

⁶¹ Slobodnaevropa.org [Novi Pazar: čišćenje mulja nakon poplava](#) (23. mart 2016);

⁶² Glaszadnesrbije.rs [Prijepolje proglašilo vanrednu situaciju](#) (10. mart 2016);

⁶³ Zlatarinfo.rs [Problemi sa strujom u Prijepolju i Novoj Varoši](#) (7. mart 2016);

⁶⁴ Telegraf. rs [Ivanredno stanje i u Ivanjici](#) (7. mart 2016);

⁶⁵ Radiostoplus.com [Vanredno stanje i u opštini Raška](#) (7. mart 2016);

⁶⁶ Telegraf.rs [Užas u Priboju: Otvorila se zemlja i prugatala automobile](#) (7. mart 2016);

Napredak u ostvarivanju ciljeva i rezultata

Program je napredovao u prvom kvartalu 2016. godine, mada sporiye nego što je planirano, uglavnom zbog prekida usled zimskih praznika. Od 29 programske aktivnosti, 22 ili 76% su napredovale u skladu sa planom, četiri ili 14% napreduje uz kašnjenje koje je pod kontrolom, uvođenje aranžmana za lokalnu infrastrukturu omogućava rad na dobrom upravljanju dok se dve aktivnosti koje podrazumevaju pružanje tehničke pomoći merama kojima upravlja CFCU moraju izmeniti pošto prvobitno predviđeni pristup nije moguć zbog nagomilanog kašnjenja.

Na kraju prvog kvartala 2016. godine, Evropski PROGRES ima ugovorenih 217 projekata, od kojih se 164 ili 76% realizuje metodologijom bespovratne pomoći, dok preostalih 53 direktno sprovodi implementacioni partner, UNOPS.⁶⁷ Dvanaest projekata je završeno u ovom kvartalu, čime se broj završenih akcija povećava na 27 (12%).

Rezultat 1

Ojačano lokalno upravljanje i kapaciteti za planiranje i upravljanje obezbeđivanjem novih ili poboljšanjem/eliminacijom postojećih postupaka i procesa u skladu sa načelima dobrog upravljanja

Uz tehničku pomoć (TP) Programa, deset LSU je okončalo rad na izradi planova kapitalnih investicija (PKI) a dodatnih pet je ažuriralo svoje PKI za period 2016-2020. Petnaest PKI obuhvataju 273 projekta ukupne vrednosti preko 304 miliona evra. Od 273 projekta, 154 se odnose na komunalnu infrastrukturu, 81 socijanu infrastrukturu, dok se 38 bave problemima ekonomskog razvoja. Vlasotince je prva LSU iz Programa čija je skupština usvojila ovaj plan. Planovi su komplementarni programskim budžetima koji su usvojeni u istih tih 15 LSU i ova dva alata bi trebalo da doprinesu uspostavljanju sistematskog pristupa višegodišnjem planiranju budžeta i izradi dokumentacije neophodne za realizaciju ovih projekata.

Šesnaest grantova za unapređenje lokalnih registara poreskih obveznika dovelo je do registracije preko 30.000 objekata u vlasništvu oko 22.000 poreskih obveznika, od kojih je 5.500 registrovano tokom ovog kvartala. Ova intervencija je omogućila šest meseci radnog angažovanja 71 osobe koje je angažovalo 16 korisničkih LSU za sprovođenje popisa. Pored četiri prethodno sklopljena sporazuma o bespovratnim sredstvima, još devet ih je sklopljeno tokom kvartala. Trinaest realizovanih grantova trebalo bi da dovedu do povećanja lokalnih prihoda od poreza za 33.5 miliona dinara ili 274.000 evra u prvoj godini nakon završetka projekata.

⁶⁷ UNOPS je vlasnik projekta i obično angažuje konsultantske kuće za obavljanje nekog skupa aktivnosti, u skladu sa organizacionim pravilima i propisima.

Vrste kapitalnih projekata

Izvori finansiranja kapitalnih projekata

Evaluacija⁶⁸ prve dve obuke za unapređenje kapaciteta dobrog upravljanja (DU) u LSU pokazala je da 95% učesnika smatra da je obuka relevantna za njihov rad, naročito za doprinos većoj odgovornosti, transparentnosti, efikasnosti i otvorenosti opština. Kad je reč o odgovornosti, rezultati prve obuke pokazuju da zaposleni u opštinama kao problem identifikuju nedostatak funkcionalnih vlasti na regionalnom nivou, što utiče na veliki broj poverenih i izvornih poslova, naročito u opštinama sa slabijim kapacitetom. Pored toga, nacionalne institucije nedovoljno uključuju LSU u izradu strategija i zakona, a postoji i otpor prilikom sprovođenja sankcija zbog utvrđenih nepravilnosti.

U oblasti rodno odgovornog budžetiranja, devet opština je izdvojilo sredstva u iznosu od preko 4,5 miliona RSD za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena u okviru svojih budžeta za 2016. godinu.

Rezultat 2

Konkurentnost lokalne privrede unapređena poboljšanjem poslovnog ambijenta i upravljačkih/organizacionih kapaciteta MSP/poljoprivrednih zadruga

UOP Evropskog PROGRESa odobrio je 1. marta poziv za dostavljanje predloga za projekte lokalne infrastrukture za koji su Evropska unija i Vlada Švajcarske izdvojile iznos od 1,5 miliona evra. Očekuje se da će projekti socijalne infrastrukture, koji za cilj imaju unapređenje životnih uslova ugroženih grupa i njima namenjenih socijalnih usluga, projekti infrastrukture u oblasti životne sredine za poboljšano prečišćavanje otpadnih voda, energetsku efikasnost i smanjenje zagađenja i projekti ekonomске infrastrukture, koji treba da unaprede lokalno poslovno okruženje, da unaprede život ljudi na jugoistoku i jugozapadu Srbije.

⁶⁸ Izveštaj i evaluacija sa obuka predstavljeni su u Aneksu I, Prilozi 1.6 i 1.7.

Upravni odbor Programa odobrio je uvođenje 22 međunarodna standarda kvaliteta i bezbednosti prehrambenih proizvoda. Predviđeni rezultati sertifikacije podrazumevaju prosečno povećanje prometa od 17% i otvaranje 120 novih radnih mesta u periodu od tri godine.

Uvođenje međunarodno priznatih standarda kvaliteta i bezbednosti prehrambenih proizvoda

121

učesnik i učesnica

11

info sesija

38

aplikacija ukupne vrednosti

145.000 evra

22

aplikacije ukupne vrednosti

78.495 evra

22

projekta

10

ISO 9001,
SISTEM
UPRAVLJANJA
KVALitetom

3

HALAL,
STANDARD
PROIZVODNJE
I PRIPREME
HRANE U
SKLADU SA
ISLAMSKIM
VERSkim
OBICAJIMA

2

IMS, ISO 9001,
14001 18001
INTEGRISANI
SISTEM
MENADŽMENTA

2

HACCP,
ANALIZA RIZIKA
I KRITICNE
KONTROLNE
TAČKE U
POSLOVANJU
HRANOM

5

DRUGIH
STANDARDA

UOP je odobrio četiri dodele sredstava i jedno dodatno, u zavisnosti od dostupnosti sredstava za zaštitu geografskog porekla. Ova podrška će stvoriti uslove za poslovni rast 842 direktna proizvođača i dodatnih 500 proizvođača sirovina.

Zaštita geografske oznake

73
učesnika i učesnica

5
aplikacija ukupne vrednosti

5
aplikacija ukupne vrednosti

5 info sesija

51.192 evra

4
aplikacije ukupne vrednosti
44.472 evra

Rezultat 3

Poboljšan pristup zapošljavanju koje obezbeđuje jednake mogućnosti ženama i muškarcima i socijalnu inkluziju najranjivijih i marginalizovanih grupa putem izrade i sprovodenja lokalnih politika, što za posledicu ima smanjenje migracija sa jugoistoka i jugozapada Srbije

Aktivnosti Programa na polju socijalne inkluzije i dalje doprinose zapošljavanju i ekonomskom osnaživanju ugroženih i marginalizovanih grupa, ruralnom razvoju, sprečavanju trgovine ljudima i integraciji migranata i povratnika, kao i boljem uključivanju romske dece u obrazovni sistem. Na primer, samo putem projekata Fonda za učešće građana, osam žena je zaposleno na puno radno vreme, 13 osoba je zaposleno na određeno vreme (šest osoba sa invaliditetom i sedam žena) a 26 osoba je ekonomski osnaženo (18 žena, dva Roma i šest mladih).

U Bujanovcu i Surdulici je putem projekata Fonda za učešće građana omogućeno otvaranje tri radna mesta za žene kroz samozapošljavanje u oblasti šivenja, laserskog graviranja i štampanja. U Vladičinom Hanu i Trgovištu, 16 nezaposlenih žena je steklo znanje o vođenju poslovanja i doobile su podršku za nabavku staklenika i semena za uzgajanje paprika, što ih je podstaklo da osnuju dva udruženja i prošire biznis na tržištu. Prodaja proizvoda od paprike će povećati prihode 16 žena i njihovih porodica (ukupno 73 indirektna korisnika) za 60%.

U Vladičinom Hanu je Udruženje Roma intelektualaca organizovalo preko 700 dodatnih časova i radionica za 75 romske dece predškolskog i školskog uzrasta, kako bi ih uključilo u obrazovni sistem. U okviru istog projekta je podržana reintegracija oko 20 romskih porodica, migranata i povratnika prema sporazumu o readmisiji, i to putem organizacije radionica o njihovim zakonskim pravima, reintegraciji u društvo i pokretanju biznisa. U Vranju je projekat doprineo jačanju kapaciteta postojećih lokalnih mehanizama za sprečavanje migracije i trgovine ljudima, a unapredio je i znanje mladih i medija na tu temu, putem niza obuka, aktivnosti i medijskih izveštaja.

Ostali projekti u oblasti socijalne inkluzije počinju da daju rezultate. Napori da se poboljša učenje srpskog kao nematernjeg jezika obezbeđivanjem asistenata u nastavi u osnovnim školama u Preševu i Bujanovcu pokazalo je prve efekte: do kraja februara, održan je drugi ciklus testova, koji je prema

dostupnim podacima ukazao da je znanje srpskog jezika značajno poboljšano kao i komunikacija između učenika IV i VII razreda u kojima rade pomoćnici.

Istraživanje Programa o saradnji organizacija civilnog društva (OCD) i LSU obuhvatilo je 41 organizaciju i 22 opštine. Nalazi ukazuju na pozitivne trendove u smislu uspostavljanja partnerstva između ova dva sektora, kao i pozitivan doprinos lokalnoj zajednici. Međutim, postoje naznake da slabiji kapaciteti nekih OCD i politički uticaji onemogućavaju bolju saradnju.⁶⁹

Rezultat 4

Efekti evropskih integracija Srbije predočeni opštoj javnosti

Program i dalje ostvaruje vidljivost za donatore, pošto je preko 250 pozitivnih medijskih izveštaja⁷⁰ tačno navodilo podršku Evropske unije i Vlade Švajcarske. U poređenju sa istim izveštajnim periodom prethodnog programa EU PROGRESa, medijska pokrivenost i na nacionalnom i na lokalnom nivou beleži dvostruko uvećanje⁷¹, dok je u poređenju sa istim izveštajnim periodom iz 2015. godine ostvarena za 30% veća medijska pokrivenost. To je prvenstveno rezultat odmakle faze sprovođenja i velikog broja aktivnosti za promovisanje, ali i uvođenja nekoliko dodatnih javnih poziva (npr. za lokalnu infrastrukturu).

Zatim, evidentiran je značajan rast medijske pokrivenosti na nacionalnom nivou. Primećen je porast od trideset odsto kad su u pitanju izveštaji nacionalnih medija u prethodnom periodu u poređenju sa petim kvartalom EU PROGRESa. Interesovanje nacionalnih medija (Radio-televizije Srbije, Foneta, Tanjuga) podstaknuto je uglavnom temama od ekonomskog i socijalnog značaja tj. unapređenjem efikasnosti lokalnih poreskih uprava, poboljšanjem konkurentnosti lokalne privrede, socijalnom inkluzijom i otvaranjem novih radnih mesta).

Gore navedeno takođe ukazuje da Evropski PROGRES diže javnu svest o nekim bitnim socijalnim temama, kao što je inkluzija ugroženih ili smanjenje nezaposlenosti, vezujući ih za evropsku podršku. Ovo je jedan od glavnih komunikacijskih ciljeva i Program će pojačati promociju aktivnosti u kontekstu evropskih integracija.

Broj izveštaja u medijima

1.149

Pozitivna medijska izveštaja
od početka Programa

255

Izveštaja u periodu
januar - mart 2016.

Aktivnosti i rezultati

Rezultat 1

⁶⁹ Izveštaj o rezultatima ankete o saradnji OCD i LSU je dostupan u Aneksu III, Prilog 3.2

⁷⁰ Predlog medijske pokrivenosti dostupan je u Aneksu IV, Prilog 4.1

⁷¹ Peti kvartal EU PROGRES-a (jan-mart 2012.) – 120 izveštaja, 31 nacionalnih medija. Peti kvartal Evropskog PROGRES-a – 255 izveštaja ukupno i 99 nacionalnih izveštaja.

Ojačano lokalno upravljanje i kapaciteti planiranja i upravljanja uvođenjem novih, ili poboljšanjem/eliminacijom postojećih postupaka i procesa u skladu sa načelima dobrog upravljanja

1.1 Podrška opštinama u razvoju sopstvenih kapaciteta za planiranje i realizaciju kapitalnih investicija

Završena je izrada Planova kapitalnih investicija (PKI) za period 2016-2020. Tokom ovog kvartala, organizovano je deset pojedinačnih poseta LSU uz ukupno 70 učesnika (24 žena, ili 34% i 46 muškaraca, ili 66%) iz 15 korisničkih LSU koje su učestvovale u radionicama. Izrada PKI obuhvatala je komponentu izraženog učešća građana. Sve LSU koje su učestvovale obavljale su različite aktivnosti kojima su građani bili angažovani u procesu, počev od uličnih promocija, razmene informacija putem kancelarija mesnih zajednica, centara za pružanje pomoći građanima, sve do promotivnih događaja koji su se održavali u kancelarijama za mlade i LER. Podeljeno je preko 20.000 letaka sa informacijama o PKI projektima i, prema preliminarnim izveštajima, dobijene su povratne informacije od preko 3.000 građana.

Od 16 ugovora o dodeljivanju bespovratnih sredstava (grantova) za unapređenje registara poreskih obveznika, devet je realizovano tokom prvog kvartala 2016. godine, ukupno 13 završenih projekata. Ključna komponenta ove intervencije, obavljanje popisa poreskih obveznika i imovine, koji je trajao u proseku šest meseci, završen je u svih 16 korisničkih LSU. Administriranje baza podataka sa novoprikljenim podacima se privodi kraju u tri preostale LSU (Crna Trava, Gadžin Han i Prijepolje), i ti projekti bi trebalo da budu završeni u drugom kvartalu 2016.

1.2 Pomoć opštinama u stvaranju urbanističkih uslova za razvoj infrastrukture

Od 21 korisničke LSU, 15 je izvršilo nabavku i potpisalo ugovore sa licima angažovanim na izradi Plana detaljne regulacije (PDR). Rani uvid javnosti, koji predstavlja obavezan korak u izradi PDR-a, završen je u pet LSU⁷² uz tehničku pomoć Evropskog PROGRESa. Javna nabavka je u toku u Bujanovcu, Blacu, Babušnici, Lebanu i Raškoj.⁷³

Sedam od 11 LSU⁷⁴ koje su dobile grantove, usvojilo je Odluku o uspostavljanju geografskog informacionog sistema (GIS) - pravni akt koji omogućava održivi razvoj ovog alata. Priprema tendera za nabavku usluga i opreme u vezi sa GIS-om u toku je u Prokuplju, Sjenici, Leskovcu, Raškoj, Preševu i Novom Pazaru, dok preostale opštine, uz stručnu pomoć Programa, rade na pripremi konkursne dokumentacije.⁷⁵

Zajedno sa dve korisničke LSU, Leskovcem i Merošinom, Program je predstavio svoj rad o GIS-u na godišnjoj skupštini GIS mreže Stalne konferencije gradova i opština (SKGO), održane u Beogradu 24. februara 2016.⁷⁶

1.3 Tehnička pomoć opštinama na unapređenju procedura i procesa ugovaranja, upravljanja ugovorima, praćenja i evaluacije infrastrukturnih projekata

U okviru četvrte, i poslednje obuke o upravljanju i administriranju ugovora Međunarodne federacije inženjera konsultanata (FIDIC), partner koji je učestvovao u realizaciji, Udruženje inženjera konsultanata Srbije (ACES), sproveo je šest dvodnevnih sesija u februaru i martu 2016. Cilj ovog modula bio je pružanje pomoći učesnicima u sticanju sigurnosti u radu sa FIDIC ugovornom dokumentacijom u svojstvu menadžera projekata i administratora ugovora.

Svaki od 101 delegiranog korisnika iz 34 LSU, (41% žena i 59% muškaraca) pohađao je navedene obuke. Dodatna obuka je organizovana za 20 korisnika (deset žena i deset muškaraca) iz SEIO, CFCU i Evropskog PROGRESa.

⁷² Leskovac, Vranje, Surdulica za dva PDR, Knjaževac i Novi Pazar

⁷³ Pregled statusa grantova za razvoj PDR je dostupan u Aneksu I, Prilog 1.3

⁷⁴ Bela Palanka, Merošina, Novi Pazar, Raška, Sjenica, Surdulica i Vranje

⁷⁵ Pregled statusa grantova za razvoj GIS projekata dostupan je u Aneksu I, Prilog 1.4

⁷⁶ EP prezentacija GIS mreže SKGO_19022016 dostupna je u Aneksu I, Prilog 1.5

Pripremljeni su projektni zadaci za sprovođenje obuka za 34 LSU o osnovnim pravilima i procedurama vezanim za ugovore u Praktičnom vodiču kroz procedure ugovaranja pomoći Evropske unije trećim zemljama (PRAG). Trener će biti angažovan od aprila 2016. do oktobra 2016. godine.

1.4 Podrška opština na unapređenju kapaciteta dobrog upravljanja i uvođenja strukturnih reformi u oblasti upravljanja
Uz profesionalnu podršku švajcarskog stručnog konsultanta za dobro upravljanje, održana je druga obuka za unapređenje kapaciteta DU u lokalnim samoupravama od 2. do 4. marta 2016. godine, koju je pohađalo 23 opštinska predstavnika (osam žena i 15 muškaraca).⁷⁷ Obuka je obuhvatala tri segmenta: prezentaciju domaćih zadataka učesnika na temu odgovornosti, uvođenje načela efikasnosti i analize studija slučaja. Uvođenje načela efikasnosti obuhvatalo je razmatranja o načinu na koji se poslovi na opštinskome nivou finansiraju i realizuju, o budžetskom sistemu, eksternim i internim procedurama, administraciji i logistici.

Prisustvo švajcarskih stručnih konsultanata je takođe iskorišćeno za izradu planova za organizaciju treće obuke o načelu transparentnosti, koja će biti održana u junu. Nacrt reformskih paketa⁷⁸ za sprovođenje opštinskih reformi u oblasti DU pripremljen je na osnovu rezultata Studije procene lokalne samouprave, gde su date preporuke za intervencije u onim opštinama čiji su rezultati bili ispod proseka. Intenzivnija prezentacija paketa opštinama biće organizovana nakon izbora.

1.5 Institucionalni razvoj lokalnih mehanizama za rodnu ravnopravnost

Poziv za dostavljanje predloga za podršku lokalnim MRR, koji će biti objavljen nakon lokalnih izbora, odobren je na sednici UOP-a u martu 2016. godine. Cilj javnog poziva je reafirmacija uloge lokalnih MRR-ova prilikom sprovođenja aktivnosti predviđenih Lokalnim akcionim planovima za rodnu ravnopravnost, čime bi se podstaklo rešavanje rodnih pitanja u lokalnim zajednicama.

1.6 Jačanje kapaciteta i razvoj veština zagovaranja rodne ravnopravnosti zaposlenih u LSU

Po dobijanju povratne informacije od UOP-a, predlog za nastavak saradnje sa *UN Women* o rodnoj ravnopravnosti biće dorađen tako da obuhvata i analizu statusa, metodologiju za uspostavljanje lokalnih ženskih parlamentarnih mreža, kriterijume za odabir korisničkih LSU i rebalans budžeta. Revidirani projekat će biti ponovo predat UOP-u na razmatranje na sledećoj sednici planiranoj za maj 2016. godine.

1.7 Rodno odgovorno budžetiranje

Ova aktivnost je završena uvođenjem praksi rodno odgovornog budžetiranja u devet opština. Evropski PROGRES, uz podršku *UN Women* praktiče i izveštavače o efektima ove aktivnosti.

Rezultat 2

Povećana konkurentnost lokalne privrede putem poboljšanog poslovnog okruženja i upravljačkih/organizacionih kapaciteta malih i srednjih preduzeća/poljoprivrednih zadruga

2.1. Tehnička pomoć opština na unapređenju podsticajnog poslovnog ambijenta

Procena kapaciteta LSU za sprovođenje novog Zakona o planiranju i izgradnji i unapređenje svog poslovnog okruženja, obavljena je u februaru 2016. godine. Rezultati pokazuju da je lokalnim samoupravama potrebna obuka o sprovođenju objedinjene procedure za izdavanje građevinskih dozvola, stručna podrška za unutrašnju reorganizaciju u određenim slučajevima, dok je delu LSU

⁷⁷ Izveštaj o treningu je dostupan u Aneksu I, Prilog 1.6

⁷⁸ Nacrt reformskih paketa, kao i predlog za prezentovanje opštinama, priložen je u Aneksu I, Prilozi 1.8 i 1.9

potrebna dodatna tehnička oprema. Program planira da se pozabavi potrebama LSU putem intervencije na tri nivoa, koja obuhvata specijalizovane obuke za zaposlene i predstavnike komunalnih preduzeća u okviru LSU, pružanje tehničke pomoći za unutrašnju reorganizaciju i sistematizaciju, kao i nabavku tehničke opreme.

Program je obišao sve 34 opštine kako bi predstavio Portal konkurentnosti. Deset LSU su imenovale administratore koji će biti zaduženi za prikupljanje podataka o konkurentnosti i za njihov unos na Portalu. Dok je sistem za unos podataka u potpunosti funkcionalan, određeni delovi Portala, koji će biti vidljivi javnosti, biće završeni do kraja maja 2016. godine.

2.2. Podrška pripremi tehničke dokumentacije i tenderskih paketa za dva odabrana međuopštinska i najmanje 35 lokalnih projekata ekonomsko i društvene infrastrukture

Realizacija grantova⁷⁹ za glavne projekte je napredovala: svih 40 korisničkih LSU je završilo idejne projekte (deset tokom ovog kvartala); odobren je jedan produžetak roka⁸⁰, a osam grantova je realizovano⁸¹.

Nakon što je UOP u novembru 2015. godine odobrio projekat antierozivne zaštite i zaštite od poplava u južnoj i jugozapadnoj Srbiji, u vrednosti od 745.833 evra, Program je potpisao Memorandum o razumevanju (MoR)⁸² sa korisnikom - Javno vodoprivredno preduzeće Srbijavode (JVP Srbijavode) - u februaru 2016. godine. Konkursna dokumentacija za nabavku tehničke dokumentacije za izgradnju antierozivne zaštite slivova reka Jablanica, Pčinja i Vlasina i Generalni projekat sa studijom prethodne izvodičivosti za zaštitu od poplave Južne Morave pripremljeni su u saradnji sa korisnikom. Procenjena vrednost projekata koji se odnose na izradu tehničke dokumentacije iznosi 215.833 evra.

2.3 Finansijska i tehnička podrška sprovođenju najmanje dva projekta koja doprinose društveno-ekonomskom razvoju (od kojih će bar po jedan sprovesti Program i CFCU)

Sektor za ugovaranje i finansiranje programa iz sredstava EU (CFCU) trenutno razmatra tenderske pakete za bolnicu u Vranju i Odeljenje hitne pomoći u Novom Pazaru. Program je blagovremeno reagovao na dva dodatna zahteva CFCU i SEIO, kako bi dodatno pojasnio delove konkursne dokumentacije. Paralelno s tim, Grad Vranje je pokrenuo nabavku radova za izgradnju dvorišne infrastrukture bolnice u Vranju, u okviru sufinsaniranja ovog projekta.⁸³

Projekat antierozivne zaštite i zaštite od poplava u južnoj i jugozapadnoj Srbiji, osim tehničke dokumentacije pomenute u okviru Aktivnosti 2.2, obuhvata i izgradnju antierozivnih struktura na kritičnim delovima slivova reka Raška, Pusta Reka i Trgoviški Timok. Vrednost građevinskih radova se procenjuje na 530.000 evra. Objavljanje konkursne dokumentacije za radove u slivu reke Pusta Reka priprema se za početak aprila 2016. godine. Korisnik JVP Srbijavode, uz podršku Programa, sarađuje sa lokalnim organima kako bi obezbedio građevinske dozvole za izvođenje radova u slivovima reka Trgoviški Timok i Raška. Raspisivanje ova dva tendera planira se početkom maja 2016. godine.

2.4 Tehnička pomoć sprovođenju sporazuma o bespovratnoj pomoći za lokalne infrastrukturne projekte

⁷⁹ Pregled napretka 40 grantova za izradu tehničke dokumentacije nalazi se u Aneksu II, Prilog 2.1

⁸⁰ Jedan grant u opštini Priboj

⁸¹ Dva granta u Žitoradji, dva granta u Raškoj, i jedan grant u Gadžinom Hanu, Prijepolju, Priboju i Babušnici

⁸² MoR sa JVP Srbijavode dostupan je kod Evropskog PROGRES-a

⁸³ <http://portal.ujn.gov.rs/Dokumenti/JavnaNabavka.aspx?idd=1035725>

CFCU je poslao zahtev na adresu 25 LSU za dostavljanje kompletnih prijava za 30 projekata, koji su prošli ocenu sažetka predloga projekta u februaru 2016. godine.

Imajući u vidu probleme sa kašnjenjima u programima za dodelu bespovratnih sredstava za lokalnu infrastrukturu, aspektima vidljivosti, kao i povratnih informacija od korisnika, Evropski PROGRES je izradio Poziv za dostavljanje predloga (PDP) za lokalne projekte socijalne i privredne infrastrukture u vrednosti od 1,5 miliona evra, što je odobreno na UOP-u u martu 2016. godine. Poziv je objavljen 15. marta 2016. i završava se 6. maja 2016. godine.⁸⁴ Informativni sastanci su održani 30. i 31. marta 2016. godine.⁸⁵

PDP za projekte lokalne infrastrukture podeljen je u dve partie: prva obuhvata projekte socijalne infrastrukture, poput izgradnje ili rekonstrukcije obrazovnih, zdravstvenih i ustanova kulture, sportskih objekata, projekte usmerene na unapređenje životnih uslova ranjivih grupa, kao i projekte izgradnje ekološke infrastrukture, uključujući aktivnosti na unapređenju prerade otpadnih voda, energetske efikasnosti i smanjenju zagađenja. Vrednost pojedinačnih projekata kreće se između 30.000 i 100.000 evra; druga partija obuhvata projekte izgradnje privredne infrastrukture, gde se vrednost pojedinačnih projekata kreće između 30.000 i 200.000 evra.

Za obe partie, lokalne samouprave su u obavezi da obezbede sufinansiranje između 10% i 49% od ukupne vrednosti projekta.

2.5 Podrška opštinama u razvoju lokalnih politika i/ili administrativnih propisa

Nakon uvođenja programa za dodelu bespovratne pomoći za projekte lokalne infrastrukture kojima će upravljati UNOPS, sačinjeni su i preduslovi za rad na ovoj aktivnosti. Pored toga, uložiće se napor da se DU poveže sa infrastrukturnim projektima koje će CFCU podržati, u onoj meri u kojoj važeći propisi i implementaciona dinamika to dozvoljavaju.

2.6 Razvoj politika i/ili administrativnih propisa vezanih za vertikalnu koordinaciju između Vlade i lokalnih samouprava u saradnji sa resornim ministarstvima i zainteresovanim stranama

U toku je priprema plana za dve radionice o vertikalnoj koordinaciji i komunikaciji između LSU i državnih organa u oblasti zaštite životne sredine i socijalne zaštite. Da bi se osiguralo učešće i kvalitetna diskusija, radionice će biti organizovane u maju, nakon opštih izbora.

2.7 Podrška formiraju najmanje dva JPP za eksploataciju opštinskog zemljišta i objekata

Poziv za dostavljanje predloga (PDP) za nabavku tehničke podrške za osnivanje javno-privatnog partnerstva (JPP) obavljen je između 20. januara i 8. marta 2016. godine. Tri informativna sastanka, na kojima je naglašen značaj aspekata dobrog upravljanja JPP projektima, održana su tokom januara u Novom Pazaru i Vranju, uz učešće 25 predstavnika iz 14 LSU, od kojih su 8, ili 32%, bile žene i 17, ili 68%, muškarci. Primljene su tri prijave, obavljena je evaluacija, a preporuke će biti dostavljene na razmatranje UOP-u, na sledećoj sednici u maju 2016. godine.

Uprkos većem pokazanom interesovanju i podršci za JPP, čak i od strane opštinskog rukovodstva, lokalne samouprave podnele su tri prijave. Analiza u okviru Programa navodi da su nezrelost JPP projekata, ograničeno iskustvo i ekspertiza u ovoj oblasti, nedovoljni ljudski resursi, kao i raniji početak predizborne kampanje, uticali na manji broj prijava. Evropski PROGRES, međutim, ukazao je na visok rizik ove aktivnosti, te da bi broj prijava trebalo da omogući Programu da ostvari svoj cilj. Osim toga, pripremne aktivnosti u okviru Programa približile su koncept JPP lokalnim samoupravama i omogućile stvaranje nekolicine ideja koje bi mogle postati ostvarivi projekti u budućnosti.

⁸⁴ Dokumenti za podnošenje prijave nalaze se na vebajtu Evropskog PROGRES-a: <http://www.europeanprogres.org/pozivi/en/>

⁸⁵ Pregled informativnih sastanaka biće obezbeđen u narednom izveštaju

2.8 Omogućavanje formiranja novih MSP klastera, i podrška postojećim MSP klasterima putem zajedničkog nastupa na tržištu i prodora na strana tržišta uvođenjem međunarodnih standarda upravljanja kvalitetom

Trideset osam prijava je primljeno kao odgovor na PDP za Uvođenje međunarodnih standarda kvaliteta ili bezbednosti hrane. Upravni odbor programa (UOP) usvojio je preporuke koje je dostavio Evropski PROGRES i podržao uvođenje standarda u 22 preduzeća.

Osam međunarodnih standarda biće uvedeno: ISO 9001 (Sistem upravljanja kvalitetom) u deset malih i srednjih preduzeća, HALAL u tri MSP, IMS (Integrisani sistem menadžmenta) u dva MSP-a i BRC (Britanski maloprodajni konzorcijum), ISO 22000 (Sistem upravljanja bezbednošću hrane), Globalni GAP (Standard dobre poljoprivredne prakse) i FSSC (Sistem bezbednosti hrane) 22000, u po jednu kompaniju svaki. Opisi poslova i zadataka potrebni za angažovanje konsultantskih firmi koje će pripremiti MSP za uvođenje standarda su završeni i nabavke će početi u aprilu 2016. godine.

Sprovođenje klaster projekata je u toku. Turistički klaster „Stara Planina“ učestvovao je na beogradskom sajmu turizma i predstavio svoju ponudu korišćenjem promotivnih materijala koji su izrađeni u okviru bespovratne pomoći. Osamdeset sedam osoba, od kojih su 37, ili 42%, bile žene, a 50, ili 58%, muškarci, prošlo je obuke o seoskom turizmu, marketingu i gastronomiji. „Regionalni voćarski klaster južne Srbije“ obavio je kontrolu energetske efikasnosti u okviru tri pilot MSP-a i sproveo tri obuke o tehnologijama za ostvarivanje energetske efikasnosti u prehrambenoj industriji uz 18 učesnika, sa podjednakim brojem žena i muškaraca. „Pešter agro klaster“ je montirao opremu za proizvodnju kajmaka i izradio je pravilnik o korišćenju opreme. Klaster „Tekstilci Prijepolja“ sprovodi istraživanje nemačkog tržišta i započeo je izradu promotivnih materijala. Klaster „NP Shoes“ i dalje beleži kašnjenje u realizaciji, ali je preuzeo mere za nadoknadu izgubljenog vremena. U toku je odabir međunarodnog konsultanta koji će sprovesti obuke za izradu dizajna obuće.

Program je nastavio saradnju sa Projektom održivog lokalnog razvoja (SLDP), koji finansira USAID, u cilju podrške drvnoprerađivačkom sektoru u Srbiji. Akcioni plan za pružanje podrške ovom sektoru osmišljavaju dva stručnjaka – domaći stručnjak kojeg je angažovao Evropski PROGRES i međunarodni stručnjak kojeg je angažovao SLDP. Promotivni događaj za ovu intervenciju održan je u martu uz podršku Privredne komore Srbije u svojstvu domaćina, i Razvojne agencije Srbije (RAS). Vršilac dužnosti direktora RAS-a i direktor Sektora industrije i poljoprivrede pri Privrednoj komori učestvovali su na forumu zajedno sa još 50 predstavnika LSU i preduzeća. Pismo o namerama, koje su zajednički potpisali RAS, Privredna komora, SLDP, EP i 46 LSU, dostavljeno je predstavnicima lokalnih samouprava. Osam od 20 LSU obuhvaćenih Programom, koje podržavaju inicijativu, učestvovalo je na ovom događaju.

U skladu sa odobrenim izmenama Programa, izrađen je PDP za unapređenje konkurentnosti putem otvaranja radnih mesta u privatnom sektoru. Ova aktivnost će pomoći MSP da unaprede produktivnost, otvore nova radna mesta (najpoželjnije za ranjive grupe), i da doprinesu blagostanju zajednice kroz usvajanje i sprovođenje mera korporativne društvene odgovornosti (KDO). Poziv za dostavljanje predloga odobren je od strane Upravnog odbora 1. marta 2016. i biće objavljen u aprilu 2016. godine.

2.9 Podrška poljoprivrednim proizvođačima da prođu na zajednička tržišta formiranjem zadruga, uvođenjem novih proizvodnih tehnologija i međunarodnih standarda o bezbednosti hrane

Program je obavio procenu pet prijava koje su primljene po osnovu PDP za pružanje podrške zaštiti geografskog porekla. UOP je odobrio finansiranje četiri predloga: Sjenička strelja, Ivanjički krompir, Vlasinski med i Sjenički kravljii sir. Podržan je i peti predlog, ukoliko na raspolaganju budu finansijska sredstva preostala kao rezultat nižih stvarnih troškova četiri odobrena projekta.

Evropski PROGRES je izvršio i evaluaciju 45 primljenih prijava na PDP za pružanje podrške grupi poljoprivrednih proizvođača (GPP). Uzimajući u obzir veliko interesovanje GPP za Poziv, UOP je usvojio

preporuku da se obuhvate 32 podnosioca prijava (20 udruženja i 12 zadruga) u prvoj fazi aktivnosti, koja obuhvata obuke i studijsko putovanje u jednu odabranu zemlju EU. Na taj način, premašen je prvobitni cilj za pružanje podrške 15 GPP. Započet je proces za angažovanje honorarnih saradnika za sprovođenje obuka.

2.10 Podrška ženskom preduzetništvu

Nabavka opreme za pružanje podrške za 45 odabralih preduzetnica kroz pokretanje *start-up* biznisa započelo je u januaru.⁸⁶ Sprovedeni su sledeći procesi:

- Potpisana su tri ugovora sa isporučiocima
- Četiri tendera su u fazi evaluacije
- Raspisano je dvanaest tendera
- Jeden komplet opreme je isporučen korisniku (logopedска oprema)
- Sedam tendera je u fazi pripreme i biće objavljeni u aprilu.

Tri žene iz Prokuplja (obrada drveta), Leskovca (dizajnerske usluge) i Vranja (frizerski salon) povukle su svoje prijave iz ličnih razloga, što je rezultovalo ukupnim brojem od 45 žena koje će dobiti podršku. Očekuje se da oprema bude isporučena korisnicama do kraja jula.

Rezultat 3

Poboljšan pristup zapošljavanju, koji obezbeđuje jednakе mogućnosti ženama i muškarcima i socijalnu inkluziju najranjivijih i marginalizovanih grupa putem izrade i sprovođenja lokalnih politika, što za posledicu ima smanjenje migracija sa juga, jugoistoka i jugozapada Srbije

3.1 Sprovođenje istraživanja zadovoljstva građana tokom poslednje godine sprovođenja programa
Istraživanje zadovoljstva građana sprovešće se u drugom kvartalu 2017. godine.

3.2 Savetodavne službe za građane omogućavaju građanima da ostvaruju svoja prava i prinadležnosti

Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći još uvek nije usvojen, iako ga je Ministarstvo pravde najavilo krajem 2015. godine, i neće ući u proceduru pre aprilske izbora. Program će ponovo razmotriti pristup ovoj aktivnosti.

Sandžački Odbor za zaštitu ljudskih prava i sloboda obezbedio je besplatnu pravnu pomoć za 157 korisnika (92 muškarca i 65 žena) iz Novog Pazara, Tutina i Sjenice. Korisnici besplatne pravne pomoći bili su stariji građani, pripadnici nacionalnih manjina, Romi, Albanci, kao i žrtve nasilja. Podrška je pružena prilikom ostvarivanja prava na izdavanje ličnih dokumenata, podnošenja informativne dokumentacije, zloupotrebe prava na socijalno stanovanje, itd. Projekat se završio marta 2016. godine.

3.3 Razvoj i sprovođenje programa stručne obuke u skladu sa utvrđenim lokalnim ekonomskim potrebama

Program privodi kraju kreiranje pristupa za sprovođenje aktivnosti stručne obuke putem programa subvencionisanja obuke na radnom mestu. Ovaj pristup predviđa dva paralelna procesa prijave – za privredna društva i za nezaposlene.

3.4 Podrška pripremi i sprovođenju lokalnih strategija/akcionih planova zapošljavanja i socijalne inkluzije

Centar za socijalnu politiku (CSP), konsultantska kuća odabrana za sprovođenje ove aktivnosti, započela je u januaru prikupljanje podataka u 34 opštine koje pokriva Evropski PROGRES u vezi sa zapošljavanjem i socijalnom zaštitom. Zbog slabog odziva nekih opština i nedostatka saradnje lokalnih filijala Nacionalne službe za zapošljavanje (NSZ), proces je potrajan duže nego što je bilo planirano. Uz podršku Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, Program je uputio dopis NSZ-u,

⁸⁶ Plan nabavke je pripremljen kako bi se pratilo sprovođenje procesa nabavki (Aneks V).

zahtevajući od njihovih lokalnih filijala da dostave tražene podatke. Ovaj pokušaj je urođio plodom i proces prikupljanja podataka je uspešno nastavljen nakon ove intervencije.

Tokom ovog kvartala, 32 LSU su popunile upitnike i dostavile tražene informacije.⁸⁷ Upitnik je obuhvatao analizu institucionalnih kapaciteta, kao i planiranje i sprovođenje lokalne politike zapošljavanja. Preliminarni rezultati pokazuju da većina opština raspolaže strateškim dokumentima, finansijskim dokumentima i planovima nabavke, međutim, s druge strane, prisutni su i neadekvatni sistemi upravljanja, nedostatak saradnje između lokalnih ustanova, nedostatak kapaciteta i servisa.

Svi podaci će biti dopunjeni i koristiće se za dodatnu analizu i pripremu Izveštaja o proceni, u narednom kvartalu. Izveštaj će se sastojati od pet poglavlja: demografski podaci, institucionalni kapaciteti u 34 opština, tržište rada, uključujući procenu zapošljavanja marginalizovanih i ranjivih grupa, kao i socijalnu zaštitu. Centar je razvio i softver za unos i obradu podataka, koji će biti završen i stavljen u funkciju u sledećem kvartalu.

Music Art projekat u saradnji sa Romskim kulturnim centrom započeo je sprovođenje projekta socijalne inkluzije romske dece u muzičkoj školi „Stevan Mokranjac“ u Vranju. Do sada je 30 nastavnika prošlo akreditovani seminar o vrednostima i metodama rada sa socijalno ugroženom decom, dok je 15 romskih mališana uključeno u orkestar i hor sa svojim vršnjacima. Prvi zajednički koncert održan je 25. marta u Vranju.

YUROM Centar je postavio 44 aparata za gašenje požara u 22 romska naselja u deset opština⁸⁸, obezbeđujući na taj način protivpožarnu zaštitu za otprilike 30.000 Roma koji žive u ovim naseljima. Edukativna kampanja započeta je deljenjem letaka o sprečavanju požara u romskim naseljima, a u toku je proces mobilizacije volontera koji će učestvovati u formiraju vatrogasnih stanica (brigada).

3.5 Promovisanje aktivne inkluzije i bolje integracije socijalnih i usluga vezanih za zapošljavanje u nedovoljno razvijenim opštinama

Nakon usvajanja Strategije za inkluziju Roma i Romkinja za period 2016-2025, početkom maja 2016. godine, Evropski PROGRES je imao konsultativne sastanke sa Ministarstvom za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, Ministarstvom građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture, Timom za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva, Nacionalnim savetom romske nacionalne manjine, kao i sa romskim nevladinim organizacijama o načinima na koji Program može pružiti podršku u realizaciji pomenutog dokumenta.

Evropski PROGRES je ranije na osnovu nacrta Strategije razvio kriterijume za Javni poziv za podršku romskim organizacijama civilnog društva u iniciranju mera za socijalnu inkluziju Roma i Romkinja, koji su odobreni na sastanku UOP u martu 2016. Program će ponovo razmotriti i unaprediti pristup kako bi uključio sve predloge dobijene tokom konsultacija i pružio maksimalnu podršku u sprovođenju nacionalne politike u ovoj oblasti na lokalnom nivou.

Pripremne aktivnosti ukazuju da Program treba da se fokusira na pružanje tehničke podrške LSU, na jačanje kapaciteta romskih organizacija civilnog društva, i omogućavanje bolje koordinacije aktivnosti koje se odnose na uključivanje Roma između nacionalne i lokalne vlasti u okviru vertikalne dimnezije dobrog upravljanja. Ovakav pristup biće predstavljen donatorima na UOP.

⁸⁷ Prvi izveštaj o napretku ove aktivnosti dostavio je Centar za socijalnu politiku (CSP) i nalazi se u okviru Aneksa II, prilog 3.1

⁸⁸ Žitorađa, Prokuplje, Kuršumlija, Leskovac, Bojnik, Lebane , Vladičin Han, Surdulica, Vranje, Bujanovac.

Osim toga, UOP je odobrio i javni poziv za pružanje podrške samozapošljavanju mlađih⁸⁹ putem pokretanja sopstvenog biznisa. Konkurs za podršku zapošljavanju mlađih putem dodeljivanja bespovratnih sredstava za pokretanje poslovanja raspisan je 28. marta i biće otvoren do 11. maja 2016. godine. Program će podržati do 20 start-up preduzeća u oblasti proizvodnje, informacionih tehnologija i prehrambene industrije, sa maksimalno 10.000 evra, i najmanje 2.500 evra po projektu. Kako bi predstavio uslove i kriterijume Poziva, Program će održati sedam informativnih sastanaka u aprilu u jugoistočnoj i jugozapadnoj Srbiji.

3.6 Poboljšani tehnički kapaciteti lokalnih zdravstvenih centara za zaštitu zdravlja žena

Početak ove aktivnosti planira se u prvoj polovini 2016. godine, kada će se održati sastanci sa predstavnicima lokalnih vlasti i zdravstvenih centara u odabranim opštinama kako bi se procenile potrebe za nabavkom medicinske opreme za zaštitu zdravlja žena.

3.7 Poboljšanje uslova rada i upravljanja lokalnim ustanovama kulture u multietničkim opštinama

Koordinaciono telo Vlade Republike Srbije za opštine Preševo, Bujanovac i Medveđu dostavilo je predlog za ovu aktivnost, čiji su osnovni ciljevi razvoj lokalnih strategija za kulturu u ove tri opštine, izgradnja kapaciteta ključnih kadrova u lokalnim ustanovama kulture i unapređenje postojećih odnosa između različitih etničkih zajednica. Takođe, ovim predlogom se sugeriše formiranje lokalnih radnih grupa za ovaj projekat, organizovanje javnih rasprava i studijskog putovanja.

Ovaj predlog će se prodiskutovati i finalizirati u saradnji sa Koordinacionim telom kako bi se obezbedila održivost intervencije i komplementarnost sa potencijalnim aktivnostima u drugim multietničkim LSU.

3.8 Dva kruga poziva za dostavljanje predloga koji su rezultat partnerstava organizacija građanskog društva i lokalnih institucija vlasti koji će biti finansirani posredstvom Fonda za učešće građana (CIF)

Od 20 odobrenih projekata koji su dobili podršku u prvom ciklusu CIF-a, šest je realizovano tokom ovog izveštajnog perioda, a 13 ukupno. Projekti iz Nove Varoši i Gadžinog Hana zabeležili su kašnjenja duža od dva meseca i njihovi ugovori su produženi. Nakon ovog produženja, šest preostalih projekata je u završnoj fazi. Jedan CIF projekat je prethodno otkazan.

Drugi PDP za Fond za učešće građana (CIF)⁹⁰ odobren je na martovskoj sednici UOP i objavljen je 21. marta. Četiri informativna sastanka na kome će se predstaviti kriterijumi PDP-a biće organizovana za potencijalne podnosioce zahteva tokom prve polovine aprila.

3.9 Podrška mladima iz albanske zajednice da ovladaju srpskim jezikom

Sprovođenje projekta kojim je angažovano šest asistenata u nastavi u četiri osnovne škole u Bujanovcu i Preševo kako bi se pružila podrška nastavnicima srpskog kao nematernjeg jezika uspešno je napredovala. Početna procena rezultata ukazuje na to da učenici, posebno nižih razreda, postižu zadovoljavajući napredak.

Na osnovu dosadašnjih rezultata, Koordinaciono telo za Bujanovac, Preševo i Medveđu podnело je zahtev za produženje projekta na godinu dana. Program razmatra opcije za produžetak projekta.

3.10 Osmišljavanje i sprovođenje ciljanih mera radi smanjenja migracija sa juga, jugoistoka i jugozapada Srbije

⁸⁹ <http://www.europeanprogres.org/konten/sr/409/Poziv-za-dostavljanje-predloga-projekata-za-podrsku-samozaposljavanju-mladih-kroz-dodelu-bespovratnih-sredstava-za-pokretanje-poslovanja/>

⁹⁰ <http://www.europeanprogres.org/konten/sr/399/Poziv-za-dostavljanje-predloga-projekata-za-grantove-Fonda-za-ucesce-gradjana/>

Kamion za prikupljanje i odlaganje otpada isporučen je javnom komunalnom preduzeću u Preševu u okviru podrške Programa održavanju sanitarnih i higijenskih uslova u preševskom Centru za prihvat migranata i izbeglica.

Rezultat 4

Efekti evropskih integracija Srbije predočeni opštoj javnosti

4.1 Predočavanje akcija, rezultata i efekata aktivnosti Programa vezanih za ukupne napore Srbije da se pridruži Evropskoj uniji

Posete i događaji

Organizovana su tri velika događaja. Direktorka Švajcarske agencije za razvoj i saradnju (SDC) i šef III sektora operacija Delegacije Evropske unije prisustvovali su 18. februara predaji kamiona za odnošenje smeća javnom komunalnom preduzeću „Moravica“ u Preševu, a zatim su obišli preševski Prihvativni centar za migrante. Ova poseta je propraćena u skoro 30 medijskih izveštaja u lokalnim i nacionalnim medijima naglašavajući doprinos Evropske unije i Vlade Švajcarske ublažavanju uticaja izbegličke krize na lokalne zajednice. Osmi sastanak Upravnog odbora Programa (UOP) održan je 1. marta u Beloj Palanci uz prisustvo skoro 60 učesnika uključujući i osam gradonačelnika/predsednika opština. Forumu „Pozicioniranje Srbije kao zemlje izvoznice nameštaja od masivnog drveta“ koji je organizovan u saradnji sa Projektom održivog lokalnog razvoja koji finansira USAID održanom 3. marta u Beogradu prisustvovalo je preko 60 učesnika i učesnica, uključujući 46 predstavnika LSU kao i predstavnika poslovne zajednice i republičke Vlade. O ovom događaju je izveštavano u skoro 50 medijskih izveštaja što doprinosi podizanju svesti o konkurentnosti lokalne privrede.

Mediji

Šest saopštenja za štampu proizvelo je preko 230 izveštaja u nacionalnim, regionalnim i lokalnim medijima.⁹¹ Intervju sa menadžerom Programa objavljen je na regionalnom portalu Jugpress.com i na vebajtu novinske agencije Fonet u pisanom i video formatu u februaru 2016. godine.

Angažovanje digitalnih medija značajno se poboljšalo u poređenju sa prethodnim periodima izveštavanja. Vebajt Programa je privukao u proseku 3.420 pojedinačnih posetilaca i zabeležio 19.751 registrovanih poseta što je povećanje od 40% u odnosu na prethodni kvartal i za oko 106% odnosno 142% u poređenju sa istim periodom za EU PROGRES. Ovaj portal se redovno ažurira relevantnim sadržajem i proveravaju se dokumenta i linkovi. Na ovom vebajtu su i dalje najposećeniji tenderi i konkursi.⁹²

Program je povećao upotrebu društvenih medija za promovisanje podrške koju Evropska unija i Vlada Švajcarske pružaju programskim oblastima.⁹³ Broj pratilaca na Fejsbuku povećao se skoro 160% uz aktuelnih 1.825 lajkova, a broj pratilaca na Triteru se skoro udvostručio na 153. Zbog toga je 39 objava na Fejsbuku stiglo do 56.586 ljudi, a 36 objava na Triteru je redovno ponavljano od strane raznih korisnika, uključujući i ambasadora DEU i popularni EU info Centar. Pored toga, 15 od 43 tвитова na UNOPS Srbija Triter nalogu odnosilo se na Evropski PROGRES dok su dve Triter objave Programa proglašene za „Tvit nedelje“ od strane EU Info Point-a.

Četvrti programski bilten objavljen 30. marta obuhvatio je sva ključna postignuća iz prethodnog kvartala i skoro 2.500 primeraka je direktno distribuirano zainteresovanim stranama u Vladi, medijima i

⁹¹ Izveštaj o tome kako je Evropski PROGRES pokriven u medijima u periodu januar – mart 2016. dostupan je u Aneksu IV, prilog 4.1, a pregled evidentiranih izveštaja je dat u Aneksu IV, prilog 4.2.

⁹² EU PROGRES nasuprot Evropskom PROGRES mart 2012/2016: Prosečan broj pojedinačnih posetilaca 1.660/3.420 u martu 2012; Ukupan broj poseta vebajtu 8.107/ 19.696

⁹³ Detaljni pregled svih kanala medijske pokrivenosti dostupan je u Aneksu IV, prilog 4.1

nevladinom sektoru putem email-a i Fejsbuka gde je bilten stigao do 12.500 ljudi u prva tri dana od objavljanja.

Pored aktivnosti Programa koje su za cilj imale inkluziju i zapošljavanje najugroženijih grupa promovisane su kroz skoro 40 medijskih priča. Projekat Fonda za učešće građana „Čuvaj se“ (na romskom jeziku „Arak Tut“) koji je sproveo YUROM centar iz Niša bio je najprisutniji u nacionalnim i lokalnim medijima nakon što je ambasador DEU podelio tu vest preko svog ličnog Twiter naloga.

Objavljena su tri nova konkursa (lokalna infrastruktura, Fond za učešće građana i podrška samozapošljavanju mlađih) koji su bila tema 80 pozitivnih izveštaja u medijima.⁹⁴ Pored toga, sve relevantne zainteresovane strane, između ostalih Kancelarija za evropske integracije, Koordinaciono telo za opštine Preševo, Bujanovac i Medveđu, Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva, Kancelarija za saradnju sa civilnim sektorom, kao i Godina preduzetništva 2016, Ministarstva privrede, promovisali su vest na svojim zvaničnim veb stranama.

Alati i vizuelni materijal

Program je izradio vizuelne materijale za promociju konkursa za žensko preduzetništvo, podršku grupama poljoprivrednih proizvođača, drugi konkurs za Fond za učešće građana i samozapošljavanje mlađih.

Izrađeno je pet tematskih informativnih brošura na temu rodne ravnopravnosti, zdravstva i obrazovanja i dve na temu podrške romskoj manjini. Zatim, da bi se poboljšala transparentnost, napravljene su dve brošure o rezultatima sprovedenih konkursa koje su potom objavljene na veb sajtu.⁹⁵

Trideset i dve od 34 opštine u okviru Programa objavile su baner Evropskog PROGRES-a na svojim veb stranama dok dve LSU nisu imale tehnički kapacitet. Time se završava aktivnost predviđena Digitalnim komunikacijskim planom Programa.

Nastavljena je implementacija interne komunikacijske strategije, a nekoliko ključnih alata relevantnih za internu i eksternu komunikaciju izrađeno je ili unapređeno uključujući Priručnik za komunikaciju, set alata za briefing, kalendar događaja i Pregled svih projekata EU PROGRESa i Evropskog PROGRESa.⁹⁶

Srednjoročna evaluacija komunikacijske strategije je u toku. Izvršen je pregled bitnih dokumenata, online anketa i intervjuji. Konačni izveštaj će biti objavljen krajem aprila.

Broj poseta veb sajtu Programa

77.808

Poseta od početka Programa

19.751

Poseta u periodu
januar - mart 2016.

4.2 Sprovođenje kampanja o zagovaranju interesa/podizanju svesti u partnerstvu sa civilnim društvom s ukazivanjem na evropske vrednosti

Pregled ključnih materijala, potencijalnih partnera i relevantnih statističkih podataka je izvršen, a partneri zaduženi za komunikacije u Kancelariji za evropske integracije i DEU su konsultovani radi utvrđivanja tema

⁹⁴ Pregled objavljenih izveštaja u svim medijima dat je u Aneksu V

⁹⁵ [Evropski PROGRES veb sajt – rezultati](#)

⁹⁶ Svi novi alati dostupni su kod Evropskog PROGRESa.

za kampanju. Izrađen je prvi interni nacrt projektnog zadatka kampanje i biće prosleđen i dalje razvijan početkom drugog kvartala 2016. godine nakon javnog tendera za odabir partnera za implementaciju.

Upravljanje i koordinacija

Upravni odbor Programa

Osmi sastanak UOP održan je 1. marta 2016. godine u Beloj Palanci i na njemu je, između ostalog, usvojen Četvrti kvartalni izveštaj za period 1. oktobar – 31. decembar 2015.⁹⁷

Sledeći sastanak UOP je planiran za april/maj 2016. godine.

Finansije

Ključni pokazatelji finansijskih rezultata Evropskog PROGRESa su:

- Izvršenje za kvartal iznosi 554.551 evra
- Izvršenje Programa na dan 31. mart 2016. godine iznosi 5.912.104 evra ili 33.86 % budžeta Programa
- Planirano izvršenje za drugi kvartal 2016. godine je 1.281.352 evra

Plan je da se peta tranša od 720.000 evra od SDC traži u aprilu 2016. a treća tranša od 4.630.981,58 evra od DEU će se tražiti u junu 2016. godine.⁹⁸

Nabavka

Tokom ovog perioda izveštavanja objavljeno je više javnih poziva: jedan tender koji premašuje procenjenu vrednost od 50.000 USD; 22 tendera u opsegu od 5.000 USD do 50.000 USD; 12 postupaka kupovine ispod 5.000 USD; tri javna poziva za dostavljanje predloga.

Sledeći tenderi su uspešno okončani, a ugovori zaključeni:

- Potpisani ugovor za nabavku opreme za časovničarske i juvelirske radnje, u okviru programa podrške ženskom preduzetništvu, aktivnosti se obavljaju po planu
- Potpisani ugovor za nabavku mašina za proizvodnju creva za sisteme za navodnjavanje kap po kap, u okviru programa podrške ženskom preduzetništvu, aktivnosti se obavljaju po planu
- Potpisani ugovor za nabavku šest vozila za Evropski PROGRES, aktivnosti se obavljaju po planu
- Potpisani ugovor za štampanje anketnih listića radi uključivanja stanovništva u razvijanje Kapitalnih investicionih planova, aktivnosti se obavljaju po planu

Nisu uložene formalne žalbe ni na jedan od sprovedenih postupaka nabavke.

Objavljeni su sledeći javni pozivi:

⁹⁷ Nacrt Zapisnika sa sastanka UOP održanog u Beloj Palanci.

⁹⁸ Brojke u ovom odeljku su samo indikativne dok će konačne cifre UNOPS dati u zvaničnom finansijskom izveštaju.

- Javni poziv 1/16 - Javni poziv za podnošenje predloga projekata za pružanje tehničke podrške za uspostavljanje javno-privatnog partnerstva
- Javni poziv 2/16 - Javni poziv za podnošenje predloga za lokalne infrastrukturne projekte
- Javni poziv 3/16 – Javni poziv za podnošenje predloga projekata za grantove Fonda za učešće građana

Ljudski resursi

U okviru Programa radilo se na godišnjem planu zapošljavanja, kroz procenu i identifikaciju potreba za ljudskim resursima radi usklađivanja sa planovima rada. U tom smislu je utvrđeno ukupno 15 uglavnom kratkoročnih konsultantskih pozicija. Racionalna upotreba i angažovanje tokom godine će biti pažljivo praćeno i usklađivano sa određenim aktivnostima koje zahtevaju konkretne ekspertize. Kao odgovor na tekuće aktivnosti, Program je angažovao analitičara za resurse nameštaja od tvrdog drveta i tehničkog konsultanta za geografske informacione sisteme.

Zaposleni u okviru Programa popunili su evaluaciju rezultata za 2015. i postavili ciljeve u vezi sa pojedinačnim rezultatima za 2016. na osnovu kojih će tokom godine biti praćeni i vrednovani njihov angažman, doprinos i rezultati koje su postigli u Evropskom PROGRESu.

Paralelno sa uspostavljanjem ciljeva učinka, zaposleni su radili na proceni potreba za učenjem i obukama dostupnim u okviru korporativnih sredstava UNOPS-a. Osim procene i planiranja, nije bilo obuka tokom prvog kvartala 2016. godine.

Lokacije kancelarija i bezbednost

Nisu zabeleženi nikakvi bezbednosni problemi niti pretnje koje se odnose na zaposlene, imovinu ili prostorije Programa. Martovske poplave nisu ugrozile nijednog zaposlenog niti kancelariju u okviru Programa.

Informacione i komunikacione tehnologije

Tokom ovog perioda izveštavanja u okviru IKT aktivnosti:

- Kancelarija u Vranju je dobila NAS server, koji obavlja funkciju LAN čuvanja fajlova i bekapa
- Foto-kopir mašine u kancelarijama u Nišu i Vranju su popravljene i izvršen je redovan servis
- Kancelarijama u Nišu, Vranju i Novom Pazaru obezbeđena je zajednička kopija beogradskog servera. Planirano je da se sadržaj ažurira na dvonedeljnem nivou.
- Urađeno je redovno održavanje hardvera i mrežne infrastrukture u kancelariji u Nišu u saradnji sa IT službom za podršku
- Posećene su kancelarije u Vranju i Novom Pazaru kao deo pružanja podrške za IKT

Rizici i problemi

Naredni tekst pruža uvid u rizike koji su se materijalizovali i u one koji su tek utvrđeni:

- Rizik od odlaganja realizacije Programa zbog izbora na republičkom i lokalnom nivou koji su zakazani za 24. april 2016. godine i dalje je visok. Zaposleni u Programu prate razvoj događaja što omogućava Programu da vlada situacijom i bude u stanju da brzo (ponovo) uspostavi odnose sa (novim) izabranim opštinskim vlastima. Ukoliko se uspostavljanje opštinskih struktura posle izbora oduži i to bude značajno uticalo na bilo koju aktivnost, zaposleni u okviru Programa će obavestiti UOP i zatražiti smernice. Na primer, podrška aktivnostima u vezi sa javno-privatnim partnerstvima zahteva funkcionalnu skupštinu opštine i njeno odobrenje za projekat.
- Pored toga, potencijalne promene opštinskih kontakt osoba za DU i MRR nakon lokalnih izbora mogu da imaju uticaj na aktivnosti usmerene na unapređenje kapaciteta za DU i institucionalni razvoj MRR. Zaposleni u Programu će biti u bliskom kontaktu sa opštinama kako bi uočili potencijalne promene kontakt osoba za DU i članova Saveta za rodnu ravnopravnost i kako bi omogućili da LSU budu svesne mogućih posledica po programske aktivnosti ukoliko do promene dođe.
- Jedan od glavnih rizika za Evropski PROGRES u smislu veličine uticaja – kašnjenje u realizaciji programa bespovratne pomoći za lokalnu infrastrukturu kojim upravlja CFCU - i dalje je aktivan. Ovaj CFCU program je prešao iz faze koncepta na punu primenu, ali je kašnjenje premašilo devet meseci. Uvođenje posebnog programa bespovratne pomoći za lokalnu infrastrukturu će omogućiti sprovođenje aktivnosti dobrog upravljanja i FIDIC obuku na radu. Obim tehničke pomoći će morati da se smanji ili da se odobri produžetak roka.
- U okviru Programa je uočen rizik da LSU mogu da povežu procedure/metodologiju Evropskog PROGRESa sa programom kojim upravlja CFCU. To bi moglo dovesti do odbacivanja nekih prijava pošto je program bespovratne pomoći kojim upravlja CFCU odvojen i realizuje se u skladu sa PRAG pravilima. Zaposleni u Programu su informisali LSU da bi prijave trebalo pripremati u skladu sa CFCU kriterijumima za javne pozive.
- U oko deset odsto medijskih izveštaja ime Programa se pogrešno navodi kao „EU PROGRES“. To se pripisuje tendenciji da se ime skraćuje kako bi stalo u naslov, a ne nepoznavanju samog Programa pošto se u ostalim člancima u okviru istih medija uglavnom koristi ispravno ime. U okviru Programa nastaviće se sa aktivnostima informisanja ili edukovanja predstavnika medija o Programu i doprinosu donatora. Nakon početnih intervencija, situacija se poboljšala krajem prvog kvartala 2016. godine.
- Primećen je rizik da LSU preispituju odabir većih infrastrukturnih projekata koji je napravljen na osnovu predloga sa nacionalnog nivoa. LSU smatraju da nisu dobro informisane sa nacionalnog nivoa o listama velikih infrastrukturnih projekata koje oni koriste za odabir. Na poslednjem sastanku Upravnog odbora Programa predsedavajući je dao detaljne informacije o procesu i listama za odabir.
- Primećen je rizik od sporih procedura Republičke direkcije za vode koje bi mogle da uspore izdavanje uslova neophodnih za programske aktivnosti za projekat zaštite od poplava. Redovni kontakti sa republičkim institucijama su doveli do izdavanja uslova u okviru očekivanih rokova.

Registar rizika i problema⁹⁹ obuhvata kako inicijalne tako i nove utvrđene rizike kao i informacije o planiranim odgovorima i njihovom statusu. Takođe obuhvata i sve probleme koji su se do sada javili kao i status preduzetih mera kao odgovor na te probleme.

Kvalitet i održivost

Interna provera kvaliteta projekata u UNOPS Srbija za I kvartal 2016.

U Evropskom PROGRESu su sprovedene dve interne provere kvaliteta projekata u Projektnom centru UNOPS-a u Srbiji, jedna 19. januara, a druga 30. marta 2016. godine. Provere su potvrđile da je učinak Evropskog PROGRESa dobar, a da su aktivnosti, naročito nakon izmena, i dalje relevantne. U prvom kvartalu 2016. napredak je bio sporiji od planiranog uglavnom zbog zastoja u januaru i februaru i od Programa je zatraženo da preduzme mere kako bi poboljšao rezultate u drugom kvartalu 2016. godine.

Procena zrelosti

U okviru napora da unapredi prakse projektnog upravljanja Evropski PROGRES je sprovodio periodične Analize zainteresovanih strana i uložen je trud da se unaprede procedure za upravljanje rizicima i problemima.

Održivost

Program je nastavio da primenjuje načela koja su temelj održivosti: pristup koji Program i dalje zastupa je metodologija bespovratne pomoći koja korisnicima daje „vlasništvo“ nad aktivnostima; aktivnosti su ugrađene u relevantne nacionalne i lokalne razvojne politike i taj pristup će se i dalje zadržati tokom implementacije. Stalni napor se ulaže u konsultacije sa nacionalnim institucijama. Na primer, kriterijumi za podršku mikro i malim preduzećima su definisani u konsultaciji sa Ministarstvom privrede. Održivost je jedan od glavnih kriterijuma za evaluaciju kod javnih poziva koji su tek odobreni.

Transverzalni elementi

U januaru je Program formalno uveo funkcionalni dijagram (FD) kao alat koji treba da osigura da će dobro upravljanje (DU) biti utkano u sve njegove aktivnosti gde god je pogodno i ima smisla. Iako su ovi procesi i procedure već bili uspostavljeni i koristili se, formalna objava FD je dala osnovu za dalje jačanje ovog pristupa širom Programa.

Date su konkretnе smernice o tome kako ispuniti zahteve DU u smislu neophodnih procesa, očekivanih rezultata i ishoda, a sprovedene su i određene intervencije kada su izrađeni opis poslova i zadataka (OPZ) i javni poziv za dostavljanje predloga (PDP) za opštinske infrastrukturne projekte, razvoj javno-privatnih partnerstava u opštinama, planiranje kapitalnih investicija, programsko budžetiranje i podršku mikro i malim preduzećima.

Neophodna podrška je data i prilikom uvođenja aspekata rodne ravnopravnosti i socijalnog uključivanja putem konkretnih predloga i smernica za izradu gore pomenutih OPZ/PDP, ali i u slučaju Fonda za učešće građana, podršku mladima kroz bespovratna sredstva za samozapošljavanje, pilot realizacije

⁹⁹ Registr rizika i problema je dostupan u Aneksu V, prilog 5.1

mera iz Strategije za socijalno uključivanje Roma i Romkinja u Republici Srbiji ili podršku lokalnim Mehanizmima rodne ravnopravnosti.

Naučene lekcije

Šest novih lekcija je identifikovano u ovom kvartalu i Program je nastavio sa aktivnom realizacijom lekcija koje su utvrđene u prethodnom periodu kako bi se pratila njihova uspešnost. Od 29 lekcija u Evidenciji, primenjene su preporuke i završene aktivnosti za njih 18. U nastavku je dat pregled primenjenih lekcija u ovom kvartalu:

- Tokom javnog poziva za dostavljanje predloga projekata za žensko preduzetništvo, paket za prijavu nije sadržao kontrolnu listu sve dokumentacije koju je bilo neophodno dostaviti kako bi se prijava kvalifikovala za sledeći krug evaluacije. To je produžilo administrativnu proveru svih prijava i čak je otežalo podnosiocima zahteva da na pravi način pripreme prateću dokumentaciju. U okviru javnog poziva za preduzetništvo mladih kontrolna lista neophodne dokumentacije je uključena u paket za prijavu.
- Audio oprema koja se koristi tokom sastanaka Upravnog odbora Programa i redovnih dešavanja u okviru Programa možda nije dovoljna kada se organizuju događaji na najvišem nivou, naročito ukoliko se očekuje veliko interesovanje medija. Program mora posebno da obrati pažnju na ove slučajeve i postara se da firma koja obezbeđuje opremu bude adekvatno informisana o potrebama.
- Štampane kopije saopštenja za medije nekada nisu pripremljene za dešavanja već se distribuiraju nakon dešavanja što sprečava blagovremen prenos informacija široj javnosti. Ubuduće bi štampane kopije trebalo pripremiti pre dešavanja, kada je to moguće, i raspodeliti ih predstavnicima medija u toku samog dešavanja.
- Vidljivost donatora na svim, pa i na malim predmetima je bitna. Ukoliko neko donira stolicu, krevet ili slično treba obezbediti vidljivost u skladu sa zahtevima.
- Visoki opštinski funkcioneri nekada nisu svesni da se neki događaj odvija u njihovoj opštini što dovodi do nesporazuma i nedolaska tih funkcionera na te događaje. Najviši opštinski funkcioneri i njihovi saradnici moraju biti informisani o datom događaju na vreme, kao i direktni i indirektni korisnici te aktivnosti.
- Kako bi se više privukla pažnja nacionalnih medija, saopštenja za medije sa Upravnog odbora Programa moraju se fokusirati na ukupna sredstva izdvojena za određenu aktivnost umesto samo na aktivnost.

Evidencija naučenih lekcija Evropskog PROGRESa se nalazi u Aneksu V, Prilog 5.4.

Plan rada

Plan rada Evropskog PROGRESa za period 1. januar – 31. mart 2016. godine dostupan je u Aneksu V, prilog 5.5. Slede ključne aktivnosti za naredni period izveštavanja:

Rezultat 1

Ojačano lokalno upravljanje i kapaciteti za planiranje i upravljanje uvođenjem novih ili poboljšanjem postojećih postupaka i procesa u skladu sa načelima dobrog upravljanja

- Aktivnost 1.1 Planovi kapitalnih investicija za period 2016-2020 usvojeni od strane preostalih 14 LSU koje učestvuju u Programu; završena realizacija 16 grantova za unapređenje registara poreskih obveznika
- Aktivnost 1.2 Praćenje javnih nabavki i sprovođenje bespovratne pomoći za razvoj GIS i PDR
- Aktivnost 1.3 Započeti obuke predstavnika LSU za PRAG i javne nabavke
- Aktivnost 1.4 Organizovanje treće obuke za dobro upravljanje (DU) na temu transparentnosti i predstavljanje reformskih paketa za DU opštinama
- Aktivnost 1.5 Objavljivanje poziva za podršku lokalnim mehanizmima za rodnu ravnopravnost
- Aktivnost 1.6 Završetak predloga projekta za stvaranje mreže opštinskih odbornica

Rezultat 2

Povećana konkurentnost lokalne privrede putem poboljšanog poslovnog okruženja i upravljačkih/organizacionih kapaciteta malih i srednjih preduzeća /poljoprivrednih zadruga

- Aktivnost 2.1 Početak pomoći LSU u primeni jedinstvene procedure; uneti podatke iz svih 34 LSU u Portal konkurentnosti
- Aktivnost 2.2 Ugovoriti izradu tehničke dokumentacije za sprečavanje poplava i antierozivne mere za Jablanicu, Vlasinu i Pčinju, i generalnog projekta za Južnu Moravu.
- Aktivnost 2.2 Završiti dvadeset grantova za izradu tehničke dokumentacije za lokalnu infrastrukturu
- Aktivnost 2.3 Ispratiti objavu tendera za radove na bolnici u Vranju i hitne službe u Novom Pazaru u okviru regionalnih infrastrukturnih projekata (kroz CFCU)
- Aktivnost 2.3 Ugovoriti radove na sprečavanju poplava i antierozivnih mera na Pustoj reci. Objaviti nabavku za radove na sprečavanju poplava i antierozivnih mera na reci Raškoj.
- Aktivnost 2.4 Zatvoriti javni poziv za lokalne infrastrukturne projekte i uraditi evaluaciju pristiglih prijava.
- Aktivnost 2.6 Organizovati dve radionice: na temu zaštite životne sredine i socijalne zaštite
- Aktivnost 2.7 Ugovoriti konsultantske usluge za tehničku pomoć za tri projekta JPP
- Aktivnost 2.8 Ugovoriti usluge za uvođenje međunarodnih standarda; sprovesti javni poziv za mikro i mala preduzeća
- Aktivnost 2.9 Ugovaranje usluga za sertifikaciju geografskog porekla
- Aktivnost 2.10 Ugovaranje i nabavke za projekte ženskog preduzetništva

Rezultat 3

Poboljšan pristup zapošljavanju, koji obezbeđuje jednake mogućnosti ženama i muškarcima i socijalnu inkluziju najranjivijih i marginalizovanih grupa

- Aktivnost 3.2 Pripremljen koncept za sprovođenje aktivnosti Savetodavne službe za građane
- Aktivnost 3.3 Osmisliti pristup i dobiti odobrenje UOP za stručnu obuku
- Aktivnost 3.4-3.5 Pratiti sprovođenje aktivnosti; završena obuka i evaluacija poziva za podršku samozapošljavanju mladih; završena obuka i evaluacija poziva za podršku romskim OCD
- Aktivnost 3.8 Pripremiti drugi poziv za dostavljanje predloga za Fond za učešće građana (CIF)
- Aktivnost 3.7 Pripremljen koncept za sprovođenje aktivnosti
- Aktivnost 3.8 Završena evaluacija za drugi javni poziv za CIF
- Aktivnost 3.9 Praćenje sprovođenja projekta

Rezultat 4

Efekti evropskih integracija Srbije predočeni opštoj javnosti

- Aktivnost 4.1 Organizacija barem tri važna događaja; distribucija petog izdanja Biltena; završetak izrade opštinskih profila; izrada novog seta promotivnog materijala (druga serija)
- Aktivnost 4.2 Završetak OPZ u konsultacijama sa ključnim zainteresovanim stranama, oglašavanje i odabir konsultantske firme i početak realizacije prve faze kampanje

Aneks VI – Napredak u odnosu na pokazatelje u matrici logičkog okvira

- Aktivnost završena i rezultati ostvareni u skladu sa postavljenim ciljevima
- Aktivnost se uopšteno gledano odvija u skladu sa planom
- Aktivnost se odvija uz kašnjenje koje je od kontrolom
- Aktivnost je kritična

Objektivno proverljivi indikatori	Napredak tokom perioda izveštavanja	Opšti status
Opšti cilj Doprineti održivom razvoju nerazvijenih delova Srbije stvaranjem povoljnijeg ambijenta za razvoj biznisa i infrastrukture uz primenu principa dobrog upravljanja, čime će se unaprediti mogućnosti zapošljavanja i socijalne inkluzije.		
<p>Srbija napredovala na rang listi Izveštaja o poslovanju Svetske banke za najmanje pet mesta.</p> <p>Srbija napredovala na rang listi Izveštaja o globalnoj konkurentnosti za najmanje pet mesta.</p>		
<p>Svrha projekta Unapređenje lokalnog upravljanja i uslova za razvoj biznisa i infrastrukture unapređenjem i/ili jačanjem kapaciteta za planiranje i upravljanje, unapređenje povoljnog poslovnog ambijenta, kao i podrška izradi politika socijalne inkluzije i zapošljavanja.</p>	<p>Mesto Srbije u Izveštaju o poslovanju Svetske banke je poboljšano za devet mesta za 2016. godinu.¹⁰⁰ Sada se nalazi na 59. u odnosu na 68. mesto u 2015. godini.</p> <p>Srbija za sedam mesta popravila poziciju u okviru Izveštaja o globalnoj konkurentnosti za 2014-2015. Trenutno zauzima 94. mesto dok je na listi za 2013-2014. bila na 101. mestu.</p>	
<p>Ukupna ulaganja u infrastrukturu povećana za najmanje 10% na godišnjem nivou</p> <p>Najmanje pet novih investicija u industriju do kraja Programa</p> <p>Izvoz sektora MSP povećan za najmanje 5% do kraja Programa</p> <p>(Ne)posredne aktivnosti sprovedene u okviru Programa omogućile zapošljavanje najmanje 1.500 ljudi</p>	<p>Projekti Fonda za učešće građana i poreske uprave su doprineli otvaranju osam stalnih radnih mesta i preko 80 radnih mesta na određeno radno vreme.</p>	<p>Projekti za poresku upravu, klastere, planove detaljne regulacije, uvođenje standarda kvaliteta, preduzetništvo žena i mladih, podršku MMP, pa čak i akcije realizovane kroz partnerstvo civilnog društva i LSU trebalo bi da proizvedu ekonomske ishode. Potrebno je identifikovati ekonomske projekte koji bi omogućili investicije i otvaranje većeg broja radnih mesta.</p>
Rezultat 1:		

¹⁰⁰ Izveštaj o poslovanju Svetske banke za 2016. godine objavljen je u oktobru 2015. godine.

Ojačano lokalno upravljanje i kapaciteti za planiranje i upravljanje uvođenjem novih ili poboljšanjem/ukidanjem postojećih postupaka i procesa u skladu sa načelima dobrog upravljanja		
Aktivnost 1.1.1 Najmanje 50% LSU koje učestvuju u Programu su uvele planiranje kapitalnih investicija do kraja sprovođenja Programa (početna pozicija 2014: 23%) ¹⁰¹	Održano deset radionica o finalizaciji planova kapitalnih investicija. Pet planova kapitalnih investicija je ažurirano a deset izrađeno za period 2016-2020.	Evropski PROGRES obezbeđuje tehničku pomoć (TA) za 15 LSU za izradu Planova kapitalnih investicija (PKI). Ova grupa obuhvata deset novih LSU i pet koje su primile pomoć kroz prethodni program, EU PROGRES. Izrađeno je 15 PKI od kojih je jedan usvojen od strane lokalne Skupštine.
Aktivnost 1.1.2 Najmanje 15 LSU je do kraja Programa uvelo višegodišnje programsko budžetiranje (početna pozicija 2014. godine: pet LSU ima delimično programsko budžetiranje) ¹⁰²	Programski budžeti za 2016. su usvojeni u 15 korisničkih LSU.	Evropski PROGRES je pružio tehničku pomoć u 15 LSU (deset novih LSU i pet koje su primile pomoć kroz prethodni program, EU PROGRES) za izradu programskih budžeta za 2016. Svi 15 LSU je usvojilo programske budžete.
Aktivnost 1.1.3 Najmanje 15 LSU je povećalo prihode od poreza na imovinu za najmanje 15% do kraja Programa (jačanje odnosa odgovornosti kroz proširenje poreske osnove i podizanje svesti građana o obavezi da plaćaju poreze). Početna pozicija: broj poreskih obveznika i godišnji prihod od poreza će biti određen za svaku LSU nakon odabira lokalnih samouprava ¹⁰³	Još devet grantova za unapređenje registara poreskih obveznika je okončano, registrovano je preko 1.500 novih poreskih obveznika.	Program je dao bespovratna sredstva za 16 projekata u vrednosti od 154.000 evra za unapređenje registara poreskih obveznika. Završeno je 13 ugovora o dodeli bespovratnih sredstava. Poreski registar je ažuriran sa preko 30.000 objekata uz preko 10.000 novih poreskih obveznika i dodatnih 12.000 ažuriranih poreskih obveznika.
Aktivnost 1.2 Kapaciteti za upravljanje geo-prostornim podacima i/ili kvalitet geo-prostornih podataka unapređeni u najmanje 10 lokalnih samouprava do kraja Programa. (početna pozicija 2014: 33% po opštini) ¹⁰⁴	Sedam LSU ¹⁰⁵ je usvojilo odluku o uspostavljanju GIS-a. Jedna LSU – Prokuplje sprovedla je nabavku GIS opreme.	Poziv za dostavljanje predloga za razvoj GIS-a je bio otvoren od maja do avgusta 2015. godine. UOP je u novembru odobrio 11 projekata, a ugovori o bespovratnoj pomoći (grantovima) su potpisani u decembru 2015. Realizacija napreduje u skladu sa planom.
Aktivnost 1.2 Najmanje 15 opština izradilo planove detaljne regulacije (PDR) ili plansku dokumentaciju višeg reda koja olakšava razvoj ekonomskih projekata do kraja Programa.	15 LSU je ugovorilo izradu PDR. Rani javni uvid je završen u pet LSU.	Javni poziv je bio otvoren do 7. aprila 2015. UOP je odobrio 21 prijavu za izradu 31 PDR. Bespovratna sredstva su dodeljena u septembru 2015. Realizacija aktivnosti je u toku, ugovori su potpisani u 15 LSU a rani javni uvid okončan u 5 LSU.
Aktivnost 1.3 Do kraja Programa su sve LSU obuhvaćene Evropskim PROGRESom uvele mehanizme za praćenje i evaluaciju infrastrukturnih projekata, prepostavljaju primenu ugovora FIDIC nad drugim modalitetima, a Inženjerska komora Srbije je uvela programe obuke u FIDIC-u.	Sprovedeno je šest dvodnevnih obuka o FIDIC-u za modul 4 za ukupno 102 korisnika iz 34 LSU.	Udruženje inženjera konsultanata Srbije izabrano je da održi obuke o korišćenju modaliteta ugovora Međunarodne federacije inženjera konsulanata (FIDIC). Dvogodišnje obuke su održane za 102 opštinska službenika, 62 muškarca i 38 žena iz svih 34 LSU, i pet predstavnika iz SEIO i CFCU, tri žene i dva muškarca. Realizovana je sva predviđena teorijska obuka dok druga faza podrazumeva pomoć na poslu.

¹⁰¹Osnovna studija o konkurentnosti, EU PROGRES, 2014.

¹⁰²Osnovna studija o konkurentnosti, EU PROGRES, 2014.

¹⁰³Godišnji izveštaji LPU.

¹⁰⁴Prepreke u razvoju infrastrukture, EU PROGRES, 2013.

¹⁰⁵Bela Palanka, Merošina, Novi Pazar, Raška, Sjenica, Surdulica i Vranje.

Aktivnost 1.4 Do kraja Programa su pokrenute, razvijene i sprovedene reforme institucionalnog upravljanja u najmanje pet LSU, s naglaskom na povećanju odgovornosti, transparentnosti i efikasnosti javnih usluga koje pružaju građanima, uz razvoj ili reviziju najmanje deset lokalnih politika ili lokalnih propisa u skladu sa pravnim okvirom RS	Druga obuka o principu efikasnosti je organizovana za imenovane lokalne zvaničnike. Misija stručnih konsulanata je organizovana paralelno sa obukom.	Završena je Procena upravljanja na lokalnom nivou u 34 LSU. Rezultati procene su se koristili za izradu reforme lokalnog upravljanja koja će se sprovoditi u najmanje pet LSU. MoR za intervencije u oblasti dobrog upravljanja na lokalnom nivou je potpisana. Sprovedene dve obuke o DU za LSU, a izrađeni su i reformski paketi za DU.
Aktivnost 1.5 Lokalni mehanizmi za rodnu ravnopravnost (MRR) formirani i lokalni akcioni planovi za rad MRR usvojeni u svim LSU obuhvaćenim Evropskim PROGRES-om do kraja 2015. Najmanje 30 MRR do kraja 2016. uspešno sprovele projekte za koje im je Evropski PROGRES odobrio bespovratnu pomoć za unapređenje rodne ravnopravnosti. Najmanje dve trećine LSU obezbeđuju sredstva za aktivnosti lokalnih MRR do kraja Programa. Početna pozicija: Formiran je 31 MRR a dve LSU su imenovale službenike zadužene za rodnu ravnopravnost, 23 opštine obuhvaćene Evropskim PROGRES-om je sačinilo Lokalne akcione planove za unapređenje rodne ravnopravnosti ¹⁰⁶	Implementacioni partner priprema Konačni izveštaj koji će biti predat u aprilu 2016. godine. Javni poziv za podršku lokalnim MRR je odobren od strane UOP-a u martu a biće objavljen nakon lokalnih izbora u aprilu 2016. godine.	Ukupno 34 opštine ojačane kroz mentorstva i savete za unapređenje lokalnih MRR i uvođenje rodnih inicijativa na lokalnom nivou. Osnovana dva nova lokalna MRR što ukupni broj lokalnih MRR podiže na 34. Usvojeno šest LAP, tako da ih je ukupno 30. Šesnaest opština je potpisalo Evropsku povelju, tako da sada ima ukupno 32 potpisane Povelje.
Aktivnost 1.6 Do kraja 2015. godine. unapređena znanja najmanje 50% odbornica i odbornika u deset Skupština LSU o pitanjima rodne ravnopravnosti i tehnikama zagovaranja. Odbornice u svih deset LSU su se uspešno zalagale za rešenje najmanje jednog pitanja rodne ravnopravnosti do kraja Programa	Inicijalni predlog projekta će biti dorađen i poslat na razmatranje tokom sledećeg sastanka UOP u maju.	Početak ove intervencije je planiran nakon lokalnih izbora u aprilu 2016. godine.
Aktivnost 1.7 Najmanje pet LSU uvelo rodno osetljive postupke i prakse budžetiranja do kraja 2016. Održivost akcije obezbeđena usvajanjem odgovarajućih opštinskih odluka do kraja Programa. Početna pozicija: tri LSU sprovele analize budžeta i lokalnih politika iz perspektive rodne ravnopravnosti ¹⁰⁷	U januaru je organizovana studijska poseta Novom Sadu uz učešće 25 predstavnika lokalnih MRR za razmenu iskustava o uvođenju rodnih politika kroz usvajanje ROB.	Devet opština je uvelo rodno odgovorno budžetiranje i izdvojilo oko 4,5 miliona RSD za aktivnosti usmerene na unapređenje rodne ravnopravnosti. Četiri opštine su uvele ROB kroz različite budžetske linije u opštini tako obezbeđujući uvođenje rodnih politika u okviru budžeta.

Rezultat 2: Povećana konkurentnost lokalne privrede poboljšanjem poslovног ambijenta i upravljačkih/organizacionih kapaciteta MSP/poljoprivrednih zadruga

Aktivnost 2.1 Ukupan indeks konkurentnosti povećan za najmanje 10% u svim LSU obuhvaćenim Evropskim PROGRES-om do kraja Programa, ili za najmanje 25% u pogledu jednog od sledećih pod-indексa: kapacitet lokalne zajednice da upravlja resursima i potencijalima zajednice, ekonomiske	Procenjuju se kapaciteti 34 LSU u okviru Programa za realizaciju revidirane politike planiranja i izgradnje prilikom primene jedinstvene procedura. Portal	Izmene i dopune Zakona o planiranju i izgradnji uvele su jedinstvenu proceduru za izdavanje građevinskih dozvola, uključujući i elektronsko
---	--	---

¹⁰⁶ Osnovna studija o konkurentnosti, EU PROGRES, 2014.

¹⁰⁷ Osnovna studija o konkurentnosti, EU PROGRES, 2014.

politike, strategije i mere, finansijski kapaciteti javnog i privatnog sektor ¹⁰⁸	konkurentnosti je uveden u 34 programske LSU i započeto je unošenje podataka.	izdavanje, što je odložilo intervenciju Evropskog PROGRESa. Program izrađuje OPZ za pružanje obuka i tehničke pomoći LSU kako bi podržao realizaciju jedinstvene procedure u skladu sa identifikovanim potrebama LSU. Elektronski sistem za izdavanje dozvola je u funkciji. Portal konkurentnosti se revidira kako bi poslužio kao alat za praćenje konkurentnosti LSU. Objavljena je beta verzija portala.
Aktivnost 2.2 Najmanje dva međuopštinska i 35 prioritetnih lokalnih ekonomskih i projekata društvene infrastrukture u skladu sa nacionalnim sektorskim prioritetima i kompletnom tehničkom dokumentacijom izrađeno u skladu sa kriterijuma u okviru PPF5 nakon ocene postojećih postupaka izrade i sprovođenja projekata	11 opština je angažovalo projektantske firme; 10 idejnih projekata je završeno; 1 produženje rokova je odobreno; 8 grantova je okončano. Objavljena su četiri tendera za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju antierozivne zaštite za slivove reka Jablanica, Pčinja i Vlasina i generalni projekat sa preliminarnom studijom izvodljivosti za zaštitu od poplava za Južnu Moravu.	Poživ za izradu glavnih projekata oglašen je u decembru 2014. Na UOP u februaru 2015. odobreno je 40 projekata za izradu glavnih projekata lokalne infrastrukture (od 53 prijavljenih predloga projekata). Doprinos programa iznosi do 538.000 evra. Od 40 potpisanih ugovora o bespovratnoj pomoći sa LSU u maju 2015. godine, realizacija svih aktivnosti je završena u osam LSU. Na novembarskom sastanku UOP je odobrio Projekat zaštite od erozije i zaštite od poplava u južnoj i jugozapadnoj Srbiji. MoR je potписан sa Javnim vodoprivrednim preduzećem Srbjavode i objavljena su četiri tendera.
Aktivnost 2.2 Opštine do kraja Programa sačinile i podnele najmanje 20 projekata za finansiranje drugim programima koji se finansiraju iz drugih izvora.	Evropski PROGRES odgovorio je na zahtev za pomoć koji su uputile LSU za izradu prijava za javni poziv za infrastrukturu kojim upravlja CFCU.	Nakon odobrenja UOP u septembru 2014. Evropski PROGRES je pružio podršku za rad Zajedničkom tehničkom sekretarijatu Instrumenta za prepristupnu pomoći Prekograničnog programa Srbija – Crna Gora (CBC SRBMON). Grant je realizovan i doprineo je povećanom broju prijava na konkurs CBC SRB-MON u jugozapadnoj Srbiji.
Aktivnost 2.3 Najmanje jedan prioritetni međuopštinski projekat sproveden do kraja Programa	Objavljen tender za građevinske radove na antierozivnim strukturama korita Puste Reke.	Ugovor za izgradnju objekta Ekonomskog fakulteta u Subotici, Odeljenja u Bujanovcu potписан je u januaru 2015. Izgradnja i opremanje objekta su završeni u septembru, pribavljena je upotrebljiva dozvola, i vrata zgrade fakulteta su otvorena za studente u oktobru 2015.

¹⁰⁸ Kako je identifikovano u rangiranju Srbije u Izveštaju o poslovanju Svetske banke za 2014.

		UOP je u novembru 2015. odobrio infrastrukturne projekte za antierozivnu zaštitu na koritima reka Raška i Pusta Reka čija je procenjena vrednost 450.000 evra.
Aktivnosti 2.3 i 2.4 Usluge nadzora nad radovima pružene Sektoru za ugovaranje i finansiranje programa iz sredstava EU kao naručiocu za prioritetni infrastrukturni projekt koji sprovodi.	Evropski PROGRES pružio je dodatna pojašnjenja i unapredio je specifikacije tenderske dokumentacije nakon zahteva koje su uputili SEIO i CFCU. Tenderski dosjeli prilagođeni izdanju PRAG od januara 2016.	Dva projekta regionalnog značaja koja će biti realizovana od strane CFCU su identifikovana i odobrena. Na UOP održanom u novembru odobreni su projekti za završetak izgradnje i opremanje bolnice u Vranju i za izgradnju i opremanje zgrade Urgentnog centra u Zdravstvenom centru u Novom Pazaru. Tenderski dosjeli su pripremljeni i dati SEIO i CFCU u decembru 2015. godine.
Aktivnosti 2.3 i 2.4 Tehnička podrška pružena SEIO i Sektoru za ugovaranje i finansiranje programa iz sredstava EU u pripremi i pokretanju Programa bespovratne pomoći i praćenju njegovog sprovođenja	CFCU je pozvao one LSU čiji su sažeci predloga projekata prošli evaluaciju da predaju kompletne zahteve do 21. marta 2016. godine. Inicijalno planirana tehnička pomoći za ovaj Program moraće da se izmeni, pošto nije izvodljiva tokom trajanja Programa.	Uprkos blagovremenoj tehničkoj pomoći Programa, CFCU je objavio poziv za projekte lokalne infrastrukture tek u martu 2015, pet meseci kasnije nego što je prvo bitno planirano. Obzirom da su registrovana dodatna kašnjenja, pružanje prvo bitno planirane tehničke pomoći nije izvodljivo tokom životnog ciklusa Evropskog PROGRES-a. Zbog toga treba razmotriti produženje Programa.
Aktivnost 2.4 Pružena podrška u izradi najmanje 12, a najviše 34 lokalna i najmanje jednom međuopštinskom infrastrukturnom projektu podnetom u okviru poziva za dostavljanje predloga projekata Sektora za ugovaranje i finansiranje programa iz sredstava EU.	Evropski PROGRES je odgovorio na poziv za pomoći upućen od strane LSU za izradu zahteva za javni poziv za infrastrukturu kojim upravlja CFCU. Javni poziv za lokalne infrastrukturne projekte objavljen je 15. marta 2016. godine a rok za prijavljivanje je 6. maj 2016. godine.	Evropski PROGRES je organizovao prve informativne sesije za LSU i predstavio poziv CFCU i podržao LSU u izradi sažetaka predloga projekta. Sve 34 programske LSU i Vranjska Banja kao jedna od gradskih opština odgovorile su na poziv i predale 52 sažetaka predloga projekta. 30 sažetaka predloga projekta iz 25 LSU prošlo je evaluaciju i od tih LSU je zatraženo da predaju kompletne zahteve do 21. marta 2016. Na sastanku UOP u februaru 2016. odobreni su javni pozivi za lokalne infrastrukturne projekte u vrednosti od 1,5 miliona evra.
Aktivnost 2.5 Do kraja Programa sprovedena sveobuhvatna studija procene svih LSU sa preporukama da preko svojih nadležnih službi formulisu i usvoje kriterijume i postupke za ocenu prednosti i mana mogućnosti da same pružaju neku uslugu ili da njeno pružanje povere privatnom sektoru/drugom subjektu.	Rad na izradi koncepta za razvoj reformi opštinskog upravljanja se nastavlja i biće završen u I kvartalu 2016.	Inicijalni koncepti za razvoj reformi opštinskog upravljanja su pripremljeni u IV kvartalu 2015. i biće završeni u I kvartalu 2016. Sprovodenje reformi opštinskog upravljanja se planira za II kvartal 2016.
Aktivnost 2.5 Svi projekti do kraja Programa organizovani tako da je jasno ko je odgovoran za nabavku, upravljanje ugovorom, praćenje i evaluaciju; najmanje 20 novih lokalnih politika i/ili administrativnih propisa vezanih za infrastrukturne projekte razvijeno na participatoran način,	Uvođenje programa za lokalne infrastrukturne projekte kojima će upravljati UNOPS otvara prostor za započinjanje ove aktivnosti. Paralelno sa tim,	Razvijen je pristup za primenu aspekata DU opštinskih infrastrukturnih projekata. Njegovo sprovođenje treba da počne ubrzo pošto CFCU objavi

odobreno od strane veća, sprovedeno i prati se njihovo sprovođenje, pri čemu se jasno ukazuje na to ko investira, posede, odlučuje, održava, ima koristi i nadgleda novu infrastrukturu.	program će pratiti napredak CFCU programa bespovratne pomoći i integrisati DU tamo gde je moguće i odgovarajuće.	poziv za celovite predloge projekata, što kasni devet meseci. Implementacija ove aktivnosti nije izvodljiva sa trenutnom dinamikom. Kao odgovor na to, Evropski PROGRES će predložiti realizaciju posebnog programa bespovratne pomoći za lokalnu infrastrukturu koji bi omogućio sprovođenje intervencije DU, a treba razmotriti i produženje Programa.
Aktivnost 2.6 Rešavanje najmanje tri prepreke u vertikalnoj komunikaciji između Vlade RS i LSU započeto ili okončano do kraja Programa kroz redovne, strukturirane i tematske konsultacije sa nadležnim ministarstvima i institucijama i u saradnji sa SKGO, čime se pozitivno utiče na odgovornost, transparentnost, delotvornost i efikasnost LSU.	Planira se organizovanje dve radionice, jedne na temu zaštite životne sredine, a druge na temu socijalne zaštite. Održane su konsultacije sa relevantnim organizacijama i institucijama. Radionice će se održati u maju.	Ova aktivnost je podeljena na dve glavne teme, u skladu sa dogовором са SKGO и SIPRU: 1. тема ће бити примена Закона о заштити животне средине и пратећих прописа на локалном нивоу, а 2. тема ће бити примена Закона о социјалној заštiti.
Aktivnost 2.7 Razvijena i do kraja Programa sprovedena najmanje dva modela javno-privatnih partnerstava	Završen je javni poziv za pružanje tehničke podrške za osnivanje javno-privatnih partnerstava i okončana je evaluacija pristiglih prijava. Pripremljene su preporuke za UOP. Održane su tri info sesije kojima se naglašava značaj aspekata dobrog upravljanja u projektima JPP.	Dva tehnička eksperta za JPP angažovana su da podrže sprovođenje aktivnosti. Sproveden je javni poziv za pružanje tehničke podrške za osnivanje JPP, održane su obuke i info sesije.
Aktivnost 2.8 Najmanje 30 MSP uvelo međunarodne standarde kvaliteta ili bezbednosti hrane (ISO 9000, HACCP, Global GAP, itd.) i okupilo se u najmanje dva nova klastera i/ili zadruge.	UOP je odobrio dodelu bespovratnih sredstava za 22 projekta u okviru javnog poziva za uvođenje međunarodnih standarda kvaliteta ili bezbednosti hrane (deset ISO 9001, dva IMS, dva HACCP, tri HALAL i po jedan ISO 22000, BRC, RAL-GZ, Global GAP i FSSC 22000 standard). Završavaju se OPZ za sprovođenje aktivnosti.	Javni poziv za uvođenje međunarodnih standarda kvaliteta ili bezbednosti hrane je sproveden, a korisnici su odabrani.
Aktivnost 2.8 Sačinjeni i usvojeni kriterijumi i transparentan postupak za odabir 30 MSP koja će proći postupak sertifikacije ili ponovne sertifikacije SUK. Postupak formiranja klastera/zadruga koji će za posledicu imati jasno i adekvatno regulisane novoosnovane pravne subjekte pripremljen i usvojen.	Dvadeset i dva MSP su odabrana kroz transparentan proces i uspostavljeni su kriterijumi za sertifikaciju i ponovnu sertifikaciju.	Javni poziv za uvođenje međunarodnih standarda kvaliteta ili bezbednosti hrane uključujući i sertifikaciju za SUK je odobren na sastanku UOP u julu 2015. godine. Za dvadeset i dva MSP su odobrena sredstva u okviru javnog poziva.
Aktivnost 2.8 Do kraja Programa najmanje 20 MSP, članova klastera, uvelo inovacije ili koriste inovativne tehnike razvoja tržišta.	Pet projekata sa klasterima se trenutno sprovodi u skladu sa planom kod četiri primaoca bespovratne pomoći dok projekat NP Shoes klaster beleži malo kašnjenje koje je adresirano.	Nakon odobrenja UOP u oktobru 2014, Evropski PROGRES je oglasio poziv za podršku klasterima u zajedničkom pristupu tržištu i uvođenju inovacija. Na sastanku UOP u aprilu odobreno je pet projekata za finansiranje u iznosu od 145.000 evra. Ugovori o bespovratnoj pomoći su

		potpisani i realizuju se.
Aktivnosti 2.9 i 3.10 Najmanje 30 poljoprivrednih proizvođača, članova zadruga, do kraja Programa u proizvodnji primenjuje nove tehnike i tehnologije.	UOP je odobrio dodeljivanje bespovratne pomoći za četiri projekta u okviru javnog poziva za pružanje podrške za zaštitu geografskog porekla. OPZ za sprovođenje aktivnosti se okončavaju.	Javni poziv za pružanje podrške u zaštiti geografskog porekla je sproveden, a korisnici su odabrani.
Aktivnost 2.9 Najmanje tri tradicionalna poljoprivredna proizvoda registrovana ili sertifikovana sa zaštićenom oznakom porekla i oznakom geografskog porekla u PO Programa sa uvećanjem za barem 50% do kraja Programa (početna pozicija 2014: osam proizvoda sa zaštićenom oznakom porekla) ¹⁰⁹	UOP je odobrio dodeljivanje bespovratne pomoći za četiri projekta u okviru javnog poziva za pružanje podrške u zaštiti geografskog porekla. OPZ za sprovođenje aktivnosti su u završnoj fazi.	Javni poziv za pružanje podrške u zaštiti geografskog porekla je sproveden, a korisnici su odabrani.
Aktivnosti 2.10 i 3.10 Otvoreno najmanje 80 novih radnih mesta za žene kao rezultat dodele bespovratne pomoći za pokretanje najmanje 40 biznisa do kraja Programa.	Nabavka opreme je započeta u januaru: objavljeno je 12 tendera; četiri tendera su u fazi evaluacije; potpisana su tri ugovora sa dobavljačima; jedan set opreme je isporučen korisniku.	Poziv za dostavljanje predloga projekata odobren je u aprilu 2015. a oglašen je u junu 2015. Održano je sedam sesija u periodu mart – april 2015. na kojima je poziv najavljen i na kojima je prisustvovalo 422 učesnika (405 žena i 17 muškaraca). Održano je devet obuka za izradu biznis planova, od čega je 147 učesnika imalo koristi. Konkurs je završen u julu 2015., primljeno je 137 prijava, završena je evaluacija i UOP je podržao finansiranje 48 predloga
Rezultat 3: Poboljšan pristup zapošljavanju koje obezbeđuje jednakе mogućnosti ženama i muškarcima i socijalnu inkluziju najranjivijih i marginalizovanih grupa putem izrade i sprovođenja lokalnih politika, što za posledicu ima smanjenje migracije sa juga, jugoistoka i jugozapada Srbije		
Aktivnosti 3.4 i 3.10 Akcioni planovi zapošljavanja i socijalne inkluzije usmereni u jednakoj meri na oba pola do kraja Programa sačinjeni i integrисани u srednjoročno budžetsko planiranje svih LSU obuhvaćenih Evropskim PROGRES-om (početna pozicija 2014: četiri LSU imaju Strategije o socijalnoj inkluziji) ¹¹⁰	Prvi izveštaj o napretku je predat; kancelarijsko i terensko istraživanje ide po planu. Music Art projekat obuhvatilo je 15 romske dece programima muzičkog obrazovanja, a 30 nastavnika je prošlo akreditovani seminar o metodama rada sa socijalno ugroženom decom. U okviru projekta YUROM centra postavljeno je 44 aparata za gašenje požara u 22 romska naselja u 10 opština.	Implementacioni partner je ugovorno angažovan. LSU će dobiti podršku u proceni potreba ranjivih i marginalizovanih grupa, reviziji, razvoju novih i/ili ažuriranju postojećih relevantnih lokalnih politika, izgradnji kapaciteta relevantnih lokalnih institucija, a zatim i za pilotiranje novih politika. Intervencija će ponuditi grantove za pokretanje posla lokalnim ranjivim i marginalizovanim grupama.

¹⁰⁹ Zavod za intelektualnu svojinu Srbije (2014) Spisak oznaka geografskog porekla registrovanih u Zavodu za intelektualnu svojinu, dostupno na: <http://www.zis.gov.rs/intellectual-property-rights/indications-of-geographical-origin/list-of-igo.91.html> (1. februar 2014.)

¹¹⁰ Osnovna studija o konkurentnosti, EU PROGRES, 2014.

Aktivnost 3.5 Najmanje 50% nezaposlenih Roma obuhvaćeno aktivnim merama tržišta rada do kraja Programa (početna pozicija 2013. godine: 38%) ¹¹¹	Deo ove aktivnosti je uključen u pristup za aktivnost 3.4 Donatori su odobrili javni poziv za podršku samozapošljavanju mlađih na sastanku UOP 1. marta i poziv je objavljen 28. marta a trajeće do 11. maja.	Deo ove aktivnosti je uključen u pristup za aktivnost 3.4 Javni poziv za pilotiranje mera iz Strategije za inkluziju Roma i podršku samozapošljavanju mlađih odobreni su na sastanku UOP u martu.
Aktivnosti 3.8 i 3.10 Do kraja Programa podržano najmanje 40 projekata koji su u partnerstvu pripremili lokalne samouprave i organizacije civilnog društva (OCD). Najmanje pola LSU koje su imale koristi od takvih projekata do kraja Programa sačinile i usvojile kriterijume za transparentno i nediskriminаторno izdvajanje sredstava iz lokalnog budžeta za OCD.	Završeno je šest projekata Fonda za učešće građana (CIF). Drugi javni poziv za CIF je objavljen 21. marta i trajeće do 4. maja.	Tokom prvog poziva za CIF, primljeno je 77 prijava iz 32 opštine. Na UOP u decembru 2014. odobreno je 20 projekata za finansiranje u iznosu od 397.765 evra, koji prvenstveno doprinose socijalnom uključivanju i zapošljivosti ranjive populacije. Dvadeset projekata je ugovoren, 14 završeno a realizacija pet projekata je u toku. Drugi javni poziv za CIF je odobren na sastanku UOP u martu.
Aktivnost 3.1 Zadovoljstvo građana opštinskim uslugama, radom lokalnih vlasti i Skupština opština povećano za 10% do kraja Programa ¹¹²	Nikakve aktivnosti nisu planirane tokom ovog perioda.	Istraživanja zadovoljstva građana biće sprovedena tokom II kvartala 2017. godine.
Aktivnosti 3.2 i 3.10 Savetodavne službe za građane (SSG) u osam LSU pružile usluge najmanje 1.000 ljudi tokom sproveđenja Programa; održivost obezbeđena time što će najmanje četiri LSU nakon okončanja Programa obezbeđivati sredstva iz budžeta za tekuće troškove SSG što će biti dokumentovano kroz odgovarajuće opštinske odluke	Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći nije usvojen uprkos najavama. Stoga će Program preispitati ovu aktivnost u II kvartalu 2016. Ukupno je 157 korisnika (92 muškarca i 65 žena) dobilo besplatnu pravnu pomoć o ostvarivanju prava na lična dokumenta, žalbe itd. Kamion za prikupljanje i odlaganje otpada je predat opštini Preševo.	Program će preispitati aktivnost Savetodavne službe za građane pošto trenutni pristup možda neće biti u skladu sa najavljenim pravnim okvirom. Aktivnost će biti preispitana u II kvartalu 2016. Aktivnost vezana za migracije je preusmerena na podršku rešavanju priliva izbeglica i migranata sa Bliskog istoka bez presedana, u skladu sa zahtevima donatora.
Aktivnosti 3.3, 3.5 i 3.10 Najmanje 100 nezaposlenih uspešno okončalo organizovanu stručnu obuku do kraja Programa i uvedeni su održivi dodatni kursevi koji će se organizovati i nakon okončanja Programa kako bi povećali mogućnosti za zapošljavanje učesnika u obuci.	Finalizira se koncept za realizaciju aktivnosti stručne obuke.	Program je ispitao Analizu postojećih i potrebnih znanja i veština na tržištu rada i Nacionalnu anketu poslodavaca u Srbiji i prepoznao potrebe za obukom obućara, šivača, električnih zavarivača, stolara, rukovalaca mašinama za preradu plastike, mašinovođa, itd. Program razvija pristup za sprovođenje ove aktivnosti.

¹¹¹ Izveštaj o zapošljavanju Roma, Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalne politike, Beograd, 2013.

¹¹² Polaznu osnovu za Istraživanje zadovoljstva građana predstavlja anketa sprovedena 2013. dok će nova anketa biti sprovedena 2017. na kraju programa

Aktivnost 3.6 Efikasnost i delotvornost najmanje tri zdravstvena centra poboljšana do kraja Programa nabavkom nove medicinske opreme za zaštitu zdravlja žena ¹¹³	Nikakve aktivnosti nisu planirane tokom ovog perioda.	Početne pripreme (kao što su konsultacije sa relevantnim stručnjacima) su završene. Procene će krenuti početkom 2016. godine.
Aktivnost 3.7 Unapređena najmanje četiri kulturna centra u multietničkim opštinama (npr. za među-kulturalnu muzičku, pozorišnu i likovnu produkciju).	Nikakve aktivnosti nisu planirane tokom ovog perioda.	Koordinaciono telo za opštine Preševo, Bujanovac i Medveđa dostavilo je koncept za ovu aktivnost. Pristup će se definisati u II kvartalu 2016.
Aktivnost 3.9 Do 400 mladih i nezaposlenih državlјana Srbije albanskog porekla u području obuhvaćenom Programom unapredilo znanje srpskog jezika tokom sprovođenja Programa ¹¹⁴	Šest asistenata u nastavi i dalje radi na realizaciji projekta. Održan je drugi ciklus testiranja koji je pokazao da se znanje srpskog kao nematernog jezika značajno popravilo među učenicima koji su koristili ovu aktivnost. Koordinaciono telo za opštine Preševo, Bujanovac i Medveđa predalo je zahtev za produžetak ovog projekta za još jednu godinu.	Implementacioni partner za angažovanje asistenata u nastavi u četiri osnovne škole u Preševu i Bujanovcu koje podučavaju srpski kao nematernji jezik je ugovorno angažovan. Šest asistenata u nastavi su počeli da rade na svom zadatku. Udžbenici, priručnici za nastavnike i pomoćna nastavna sredstva su isporučeni u šesnaest osnovnih škola u Preševu, Bujanovcu i Medveđi.

Rezultat 4:

Efekti evropskih integracija Srbije predočeni opštoj javnosti

Procenat građana koji povezuju evropske integracije sa manjom nezaposlenošću i boljim uslovima života, kao i sa uređenom državom i nepristrasnom upravom povećan za 10% do kraja Programa ^[1]	<p>Ključni rezultati/ishodi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizovana tri događaja/poseta visokog profila uključujući i osmu sednicu Upravnog odbora Programa u Beloj Palanci • Pripremljeno šest saopštenja za medije • Pripremljeno pet sveobuhvatnih brifinga • Generisano preko 250 pozitivnih medijskih izveštaja • Distribuirano četvrtu izdanje Biltena Evropskog PROGRESa • 33 tvita i 35 Fejsbuk objava poslato preko kanala društvenih medija Evropskog PROGRESa • Organizovan jedan intervj • Završeni i redovno ažurirani interni komunikacijski alati uključujući Priručnik za komunikaciju, Set alata za brifing, Kalendar događaja i Pregled svih projekata • Pripremljen novi komplet 	<p>Ključni rezultati/ishodi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • izrađena Strategija komunikacija; • organizovano petnaest poseta visokog profila, šest na ambasadorskom nivou; • organizovano dvanaest velikih događaja; • organizovana četiri intervjuja visokog profila i 18 izjava za medije; • pripremljeno 41 sveobuhvatnih brifinga; • pripremljeno 41 saopštenja za štampu; • generisano 1.130 pozitivnih medijskih izveštaja; • četiri izdanja kvartalnog Biltena distribuirana; • internet prezentacija napravljena, pokrenuta i redovno se ažurira; • Twiter i Fejsbuk nalozi otvoreni i redovno se koriste • uspešno organizovan likovni konkurs za kalendar
--	---	--

¹¹³ Procena potreba zdravstvenih centara omogućiće Programu da ustanovi polazne indikatore za evaluaciju povećanja efikasnosti koja će biti organizovana na kraju Programa.

¹¹⁴ Ovaj indikator će se promeniti i uključiti nalaze i preporuke Studije izvodljivosti Koordinacionog tela.

^[1] Kako je ukazano u nalazima Istraživanja zadovoljstva građana za 2017. i u poređenju sa rezultatima Istraživanja zadovoljstva građana iz 2013.

	<p>promotivnog materijala za četiri javna poziva</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izrađeno i objavljeno pet tematskih brošura sa činjenicama i osam informativnih brošura 	<p>Evropskog PROGRES-a za 2015. i 2016. godine.</p> <ul style="list-style-type: none"> • proizvedena tri kompleta promotivnog materijala
Dve kampanje zagovaranja/jačanja javne svesti koje promovišu evropske vrednosti sprovedene tokom trajanja Programa.	Pristup se preispituje i biće predstavljen u II kvartalu 2016. godine.	Na sastanku UOP u decembru 2014. godine, odobren je koncept za prvu kampanju koja promoviše ekonomski aspekte procesa evropskih integracija. Ponude primljene u aprilu 2015. nisu ispunjavale kriterijume. Pristup se preispituje i biće predstavljen u II kvartalu 2016.